Смрт фашизму — Слобода народу!

СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА

Уредништво и администрација
Нови Сад, Футошка ул. бр. 50.
Телефони:
Уредништво 28-24
Секретаријат 37-15
Администрација . . . 21-37
Штампарија 20-58

ОРГАН ЈЕДИНСТВЕНОГ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ФРОНТА ВОЈВОДИНЕ

Година IV. број 158 | Нови Сад, 6, 7 и 8 мај 1945 | Цена 1 динар

Нови успеси наше армије

На јуриш је заузет и ослобођен град Беловар

У свом даљем напредовању наше јединице ослободиле су још Чазму, Кутину, Хрватску Костајницу и друга насељена места

Захвалност радничке класе маршалу Титу

Београд, 5 маја. — Главни одбор Јединствених синдиката радника и намештеника Југославије упутио је следећи телеграм претседнику владе демократске федеративне Југославије и врховном команданту Југословенске армије маршалу Јосипу Брозу-Титу:

„После тешких година ропства под фашистичким угњетачима засијала је слобода народима Истре, Горице, Трста и осталих делова Словеначког Приморја.

Наша храбра Југословенска армија под твојим врховним руководством показала је још једном велику вредност и снагу у борби против фашизма, најљућег непријатеља слободе и напретка човечанства. Под ударцима армија наших великих савезника, а нарочито херојске Црвене армије, уз најјачу сарадњу наше војске, руши се фашистичка зграда на злочинима сазидана. Близу је дан када ће и последња стопа наше нове Југославије бити слободна.

Тумачећи родољубива осећања радничке класе Југославије, ми ти, друже Маршале, упућујемо нашу безграничну захвалност за мудро руководство у операцијама наше славне армије. Радничка класа и овога пута изражава своју спремност да до краја изврши све оне задатке који стоје пред њом, да би осигурали велике тековине наше народно-ослободилачке борбе". (Танјуг)

Ратни извештај Генералштаба Југословенске армије за 5 мај:

У Хрватској наставља се напредовање наших трупа на целом фронту. На подравском правцу, пошто су у жестоким борбама сломиле спољне одбране непријатеља, наше су трупе ноћу 4—5 маја на јуриш заузеле и ослободиле град Бјеловар. Настављајући гоњење потученог непријатеља наше трупе избиле су на линију Копривница—Свети Иван—Жабно и воде борбе за ова места. Осим тога ослобођена су места: Сигетец, Хлебине, Молве, Делови, Вирије, Подравски Нови Град, Бреги, Плавшинац, Пољанчани, Капела, Тополовац, Хрговљани, Кореново, Галовац, Скокинац и већи број других места.

На посавском правцу, после пробоја непријатељске одбране у долини реке Илове наше су трупе брзим напредовањем на запад заузеле и ослободиле Чазму и Кутину и потпуно овладале Мославачком гором. Настављајући надирање према Иванић-граду, заузеле су и ослободиле места: Ђурђиц, Средску, Иванску, Ломинац, Милошевац, Грабовницу, Сухају, Мартинец, Миклеуш, Шамарицу, Шимљаник, Горњу Јеленску, Володер, Граченицу и велики број других места. Непријатељ је претрпео велике губитке у људству и материјалу.

Наша авијација успешно је помагала трупе на земљи и уништила 17 аутомобила и 15 кола са људством и материјалом, и проузроковала већи број пожара и експлозија.

У долини Уне наше су трупе после оштре борбе заузеле и ослободиле Хрватску Костајницу и тиме долину Уне потпуно очистиле од непријатеља. Непријатељска посада је уништена. Поред великих количина заплењеног материјала уништено је 6 тенкова од 20 тона, а 1 исправан је заплењен. У току су жестоке борбе за Сињу.

У близини Сиња наша против-авионска артилерија оборила је непријатељски авион типа „Капрони".

Црвена армија заузела је градове Свинеминде и Ландхафен

Чехословачка влада је објавила да је у Прагу букнуо устанак

РАТНИ ИЗВЕШТАЈ СОВЈЕТСКОГ ИНФОРМАТИВНОГ БИРОА ЗА 5 МАЈ

У току 5 маја трупе Трећег белоруског фронта водиле су борбе за очишћење од непријатеља Фрише Нерунга и заузеле места: Лангхакен, Шелмил, Шмиргел, Пребернау, Шотланд.

Трупе Другог белоруског фронта заузеле су 5 маја град Свинеминде, велику луку и војно-поморску базу Немаца на Балтичком мору, а такође потпуно очистиле од непријатеља градове Волин и Узедом и заузеле при томе насељена места: Колцов, Мисдрев, Лебин, Албек и др.

У току 4 маја трупе фронта заробиле су 11.700 немачких војника и официра, и запленили следеће трофеје: авиона 55, тенкова 24 и пољских топова 88.

Трупе Првог белоруског фронта нападајући југозападно од града Бранденбурга заузеле су градове: Сизар, Лобург, Бург, Кекерн, Гомерн и Рослау. У току 4 маја трупе фронта заробиле су 2860 немачких војника и официра.

Трупе Четвртог украјинског фронта настављајући офанзиву југозападно и јужно од града Моравска Острава са борбама су заузеле градове: Хоф, Ворпе, Берн, Морбероул, Фулнек, Мистек и крупна насељена места: Мелч, Рауч, Домштатл, Либау, Бартомовице, Метуловице, Фридланд, Кушице и Рожно. У току 4 маја трупе фронта заробиле су 1100 немачких војника и официра.

Трупе Другог украјинског фронта настављајући офанзиву североисточно од Брна заузеле су град Кромјержиж.

На другим отсецима фронта није било битних промена.

У току 4 маја на свим фронтовима онеспособљено је и уништено 26 немачких тенкова.

У ваздушним борбама и ватром против-авионске артилерије оборено је 14 непријатељских авиона.

СОВЈЕТСКЕ СНАГЕ ЧИСТЕ БЕРЛИН ОД НАЦИОНАЛ-СОЦИАЛИСТА

Берлин, 5 маја. — Сви чланови СС и СА трупе као и чланови Гестапоа морају се јавити у року од 72 часа. Извршиће се регистрација свих чланова Национал-социјалистичке партије.

Устанак чехословачких родољуба у Прагу

Праг, 5 маја. — Према тек приспелим вестима чехословачки родољуби заузели су две радио-станице у Прагу преко којих су објавили прокламацију Чехословачком народу у којој се каже да ће чехословачки народ одржавати ред у Прагу док савезничке снаге не стигну до њега.

Данас су обе станице објавиле на руском и енглеском језику позив у којем саопштавају да се немачки тенкови приближавају Прагу те моле помоћ у авијацији.

Према јутрашњим вестима из Чехословачке, чехословачке снаге отпора ступиле су у дејство. Радио Праг је јутрос рано објавио позив да се сви чехословачки полицајци и војници сместа јаве; са речима: „Потребна нам је помоћ". До сада још никада радио-станица Праг под немачком контролом није упутио сличан позив.

ПО САДАШЊИМ БОРБАМА ИЗГЛЕДА ДА СЕ НЕМЦИ НАМЕРАВАЈУ ОГОРЧЕНО БРАНИТИ У ЧЕШКО-МОРАВСКОМ ПРОТЕКТОРАТУ

Лондон, 5 маја. — Одбрана Немаца у Чешко-Моравском Протекторату је нарочито жестока. То се види и по изјави гаулајтера Франка који је изјавио да се Чешка мора бранити, а то доказују и тешке борбе које воде трупе под командом генерала Јеременка и маршала Малиновског.

РАДИО БЕРЛИН ЈЕ ОПЕТ ПРОРАДИО

Москва, 5 маја. — Данас је радио Берлин опет прорадио. Он се сада налази под контролом совјетских војних власти. Прво дат је један опис берлинских рушевина и живот у граду после заузимања истог од стране совјетских трупа.

СТАВ СССР-А ПО ПИТАЊУ АРГЕНТИНЕ

Москва, 5 маја. — Специјални дописник „Известије", Жуков, јавља из Сан Франциска да су се, према добро информисаним новинарским круговима, појавила размимоилажења у погледима међу члановима делегација разних земаља поводом става СССР-а по питању Аргентине, али ова нису могла да утичу на резултат гласања, јер свака делегација има само један глас. Ипак, независно од резултата гласања, принцип који заступа совјетска делегација донео јој је, према општем мишљењу, значајну моралну победу.

УСКОРО ЋЕ ПОЧЕТИ РЕПАТРИАЦИЈА ЈУГОСЛОВЕНА ИЗ АУСТРИЈЕ

Београд, 5 маја. — Ових дана стигла је у Београд делегација југословенског народно-ослободилачког одбора из Беча да са надлежним факторима расправи питање у вези са репатриацијом наших држављана у Аустрији којих има око 120.000.

Савезници су заузели градове Линц и Штајер у Аустрији

У Баварској је престао сваки отпор — Америчанске трупе прешле су Бренерски превој и састале се са снагама у Италији

Лондон, 5 маја. — Немачка армијска група Г. југоисточно од Минхена предала се америчкој Шестој армијској групи под командом генерала Деверса. Предајом немачке армијске групе Г. не само да је предат и последњи део Баварске него је такође нестала и последња препрека на путу спајања америчких снага у долини Дунава и изоловању Немаца на територији Чехословачке и Моравске.

Цела 11 немачка оклопна дивизија предала се савезничким снагама на чехословачкој граници. Том приликом склоњено је 12.000 војника и официра. У централној Немачкој у области западно од Берлина Деветој америчкој армији предали су се остаци Девете и Дванаесте немачке армије. Тако је нестао и последњи немачки џеп отпора између америчке и совјетске линије.

Предајом свих немачких снага и ратних бродова у северозападној Европи, изузев Норвешке, избачено је из борбе милион немачких војника и официра. Акт предаје извршен је јуче у 6,25 часова у главном стану фелдмаршала Монтгомерија. Прекид непријатељства настао је данас ујутро у 8 часова. Према последњим вестима предаја се врши у потпуном реду. Фелдмаршал Кајтел је издао наређење да се ниједан немачки брод у зони предаје несме потопити.

То се не односи на немачке снаге у северној Немачкој које се боре са совјетским армијама, јер је фелдмаршал Монтгомери изјавио да прима предају само оних немачких снага које су се биле против британских и америчких снага.

Трупе америчке Седме армије прешле су Бренерски превој и састале се са трупама Треће армије која је оперисала у Италији.

Према последњим вестима трупе Треће америчке армије заузеле су Линц и велики индустријски центар са фабрикама наоружања град Штајер.

ЈАПАНЦИ СУ У БУРМИ ИЗГУБИЛИ 250.000 ВОЈНИКА И ОФИЦИРА

Вашингтон, 5 маја. — Савезнички врховни заповедник у југоисточној Азији адмирал Мон Батен издао је дневну заповест трупама које су учествовале у заузећу Рангуна. „Падом Рангуна завршена је битка за Бурму. У овој великој битци од Индије до Рангуна ви сте превалили 1.600 км преко најгорег терена под најгорим околностима и приликама. У току ове битке за Бурму Јапанци су изгубили укупно 250.000 војника и официра."

Шта је са пријавом државне имовине?

Главни народни ослободилачки одбор Војводине је својом одлуком од 12 априла 1945 г. наредио обавезну пријаву све покретне имовине и стоке, која се на било који начин нашла код приватних лица или установа. За пријаву је дат рок од 20 априла до 10 маја о. г. Спровођењем ових мера требало је прикупити податке и добити преглед најразновренијих покретних ствари и стоке, која се налази растурена код разних приватника и установа. Тиме се уједно хтела дати прилика, свима онима, који су на разне недозвољене начине дошли до државне имовине, да ту своју грешку поправе и да са свога имена сперу њаву саботера и пљачкаша народних добара. ГНООВ је у својој одлуци позвао све народно ослободилачке организације и цео народ, да помогну и контролишу извршење ових мера, јер је обезбеђење и заштита народних добара један од главних задатака наше позадине у Војводини.

Остаје још пет дана до 10 маја, а податци које смо добили о предузетим мерама и о до сада приспелим пријавама показују, да се на многим местима урадило врло мало, а у некима и скоро ништа. Многи НОО-и су ову важну меру спровели потпуно бирократски и ништа нису предузели да важност ових мера објасне и народу и чиновништву, и да за извршење ових мера ангажују цео народ. Неки НОО-и су показали чак и савршену немарност према свему, тако да нису ни установили комисије за примање пријава, како је то наређено од стране ГНООВ-а, нити су се интересовали како тече пријављивање. Пример како не треба радити јесте срез Опачки. Срески народно-ослободилачки одбор у Опацима је једино дао плакате да се растуре по селима, а уопште није формирао комисије ни код среза ни код општина за примање пријава, нити се интересовао како тече пријављивање, и резултат тога је да до данас није поднета ниједна пријава, иако је опште позната чињеница да је у Опачком срезу ретка кућа која нема нешто од државних покретнина. У Н. Саду је нешто предузето, али то није довољно. Формиране су специјалне комисије за примање пријава при сваком реону, али је још далеко од тога да је народним масама у довољним мерама објашњена важност предузетих мера. Да би мере успеле, било би потребно по свима реонима одржати конференције по томе питању, ангажовати активисте ЈНОФ-а да и лично потстекну оне који имају државне имовине за пријављивање, у реонима јавно истаћи имена лица која су до сада пријавила државну имовину и т. сл. До данас је у Н. Саду укупно поднето 518 пријава, што је у сваком случају неловољно. Према најнижој процени то би једва могло претстављати четвртину породица и појединаца који код себе имају државне ствари.

Остаје још пет дана за пријављивање који падају баш у дане празника, и то би требало искористити да се путем конференција и другим средствима народ заинтересује и бар ових задњих дана да сви пријаве ствари које су обавезне за пријаву. Нарочито би требало повести кампању тамо, где је познато да таквих ствари има, а пријаве слабо приспевају. Поједини реони, места и срезови, требали би да се такмиче у извршењу ових мера, те да касније имају што мање таквих лица, које ће бити кажњавана и упућивана на робију због утаје народне имовине. Н. Сад би по реонима требао сам да проконтролише, да ли број пријава одговара постојећем стању. До данас су реони поднели следећи број пријава: I рејон 19, II рејон 41, III рејон 76, IV рејон 58, V рејон 42, VI рејон 200, VII рејон 72, VIII рејон 10, IX рејон нема података. Рејонске организације ЈНОФ-а и читав народ треба да проконтролишу, да ли је оволики број пријава сразмеран са постојећим стањем, јер неки рејони имају више а неки мање државне имовине.

Нека се нико не вара да ће наша народна власт овог пута поступити меко и да ће ствари прогледати кроз прсте. Сви утајивачи народне имовине биће као саботери и штеточинци изведени пред суд, и све ствари које су до сада имали на послугу биће им одузете. Сви они народно-ослободилачки одбори, који нису предузели потребне мере, за организацију и спровођење мера биће позвани на одговорност, а они чиновници који су криви за неизвршење наређених мера, биће најстрожије кажњени. Ове мере захтевају и наши највиши државни интереси и цео наш народ, јер сви увиђају и схватају значај и улогу народних добара, и захтевају најенергичнији прогон свију утајивача и несавесних руковаоца народне имовине.

Тома ГРАНФИЛ

Пресуде Војног суда у Суботици

Наша привреда чисти се и биће очишћена од подмуклих саботера и несавесних шпекуланата

Суботица, 5 маја. — Што се више рат ближи свом завршетку тим се већа пажња посвећује питањима привреде. На целој ослобођеној територији наше земље подиже се сложним радом наша разорена привреда из рушевина, ради се ужурбано, ударнички. И како год се ударништво и самопрегор славе и награђују тако се снажно удара по негативним појавама које се том приликом показују. Излази на видело ко је до краја, на делу, родољуб, прави и одани син ове земље, а ко је саботер, шпекулант, укратко — народни непријатељ. Такве се кажњава, како је и право. Зашто да једни раде за тројицу а други да се дотле богате за десеторицу и да се задовољно смеју!

Суботица је велик град и није чудо ако се у њему нађе по који такав несавестан човек. Још је мање чудо што такви типови долазе пред суд. Народ не гледа радо и равнодушно оне који га искоришћују шпекулацијом и црном берзом док он ради или саботирају опште напоре на обнови.

Ових дана Војни суд у Суботици пресудио је једној групи непријатеља народних интереса. Једни су расипали народну имовину која им је била поверена на управу, други су се бавили ординарном црном берзом, а трећи су отворено упропашћивали средства за пољопривредни рад.

У групу лакомислених и несавесних спадају: ЈОСИП СТАНТИЋ, повереник на народном имању бившег власника Терлеи Балинта, и ПЕТАР РОМИЋ, повереник на народном имању бившег власника Јулија Лелбаха. Станчић је производе имања напросто продавао и новац трошио, замењивао жито за вино частио њиме своје пријатеље и уопште харчио народну имовину као да је пусто масло. Осуђен је на две године тешког присилног рада. Ромић је због сличних недела осуђен на три године тешког присилног рада.

Тешки „шверцери" били су (сад су логораши): месар БОДА ВОЈНИЋ из Суботице, СТЕВАН ПАЛИНКАШ из Суботице и суботички трговац из Вилсонове улице МИЛОШ КУРТЕШ. Први је продавао месо изнад максимиране цене, стварао велике залихе сухомесната робе, сапуна и соли. Познат је као тешки црноберзијанац, шпекулант и сарадник окупатора, који се богатио на рачун најсиромашнијих — индустриских радника. Осуђен је на тешки присилни рад.

Стеван Палинкаш „радио је" с Мађарском. Пребацивао је животне намирнице а у свој џеп трпао масну зараду. Добио је две године присилног рада.

Куртеш је сакривао колонијалну робу. Код њега је нађено: око 900 кутија сардина, 3.000 кг непријављеног брашна, 85 кг шећера, 1.982 кг соли, 9 сандука мармеладе, 200 кг масти итд. Кажњен је сасвим оправдано са годином дана присилног рада и конфисковањем нагомилане робе.

Намерни штеточиње-саботери, који су се руководили политичким реакционарним разлозима јесу: Јелена Стилана Биркаш, позната богаташица из Таванкута, Иштван Ожвар, приноберзијанац и шпекулант из Чантавира, и Јулије Кирхенмајер, такође из Чантавира. Раније сарадници окупатора, они су се према новој, народној власти и њеним настојањима односили са мржњом и правили штету где год су могли.

ЈЕЛЕНА БИРКАШ хранила је краву на свом пољопривредном имању тако лоше да су изгладнеле, једва стајале на ногама и неке угинуле. Чак је другима забрањивала да дају кравама храну. Тиме је хтела да стока не буде способна за пролећне радове и тако је саботирала општи план сетве. То се види и из чињенице што је обрађивање земље саботирала плитким орањем, тако да се не би могао успешно одгајити кукуруз. Она је позната по свом нечовечном поступку са пољопривредним радницима. За време окупације она им није давала уговорену храну, откидала од њихове бедне надница и претила им фашистичком полицијом. Осуђена је на три године присилног рада.

ЈАНОШ ПЕЛХЕ, исто такав саботер, покушао је сакрити два потпуно исправна трактора да не би њима орао своју и туђу земљу. Трактори су конфисковани, а он је осуђен на три године тешког присилног рада.

Други начин саботаже изабрали су ИШТВАН ОЖВАР и млинар ЈУЛИЈ КИРХЕНМАЈЕР из Чантавира. Намерно су пропуштали да предузму мере да се не квари пшеница у магацинима жита у Чантавиру и Жеднику. Услед тога је 10% жита било упропаштено. Обојица су били повереници тих магацина, а Кирхенмајера су и радници опомињали да ће се жито покварити. Осуђени су на по две године тешког присилног рада.

Како су сви ови штеточинци и шпекуланти пронађени и кажњени тако ће се догодити и осталима. Народне власти неће имати обзира ни према коме јер то нису заблуде или ситни преступи већ тешки злочини, нарочито у време кад се бију последње битке за ослобођење наше вољене домовине и кад цела земља ври од самопрегорног, ударничког рада ослобођених народних снага.

Ове пресуде, као и раније, наишле су на неподељено одобравање и задовољство код радног грађанства Суботице и Суботичког округа. Такве пресуде дају још више воље поштенима оне дају полета ударницима, јер виде да је њихов рад заштићен од подмуклог разарања народних штеточиња јер се уверавају да је народна власт заиста народна и одлучна у сним својим поступцима.

Мештани Парабуђа захваћени ударничким полетом и примером тракториста узорали су 200 јутара државне земље

Опаци, 5 маја. — На досадашњим конференцијама ЈНОФ-а по местима Среза опачког народ је са разумевањем схватио и прихватио потребу радног доприноса у обнови наше земље.

У досадашњим радовима нарочито се истакла машинска станица у Парабуђу која је од 22 марта до 11 априла располагала свега са два трактора али је ипак успела да узоре и засеје 590 јутара народне земље. Од 11 априла број трактора се повећао додељивањем нових трактора из других места среза и округа као и из округа Суботице, тако да данас ради 11 трактора. Од 23—30 априла трактори су узорали за 1192 сата 699 јутара. Две екипе постигле су ударничке резултате и то: Баштић Иван, Сабо Иштван, Брод Ференц и Терећи Михаљ са трактором Хофер 40 НР и петобраздним плугом за 175 сати узорали су 130 јутара; Терећи Мађаш, Бернард Ференц и Шмиркаш Иштван на трактору Хофер 30—35 ХП са петобраздним плугом за 145 сати узорали су 101 јутро. Ови трактористи проглашени су ударницима и награђени штофовима за одело. Они су се обавезали да ће од сада дневно орати по 150 јутара.

Међу трактористима ради и једна група Македонаца, који су дошли да помогну обради земље у Војводини и који својом радном свешћу и братским наступом доприносе на пољу радног фронта, учвршћењу братства и јединства наших народа, искованог у херојској народној борби за ослобођење.

Мештани захваћени ударничким полетом тракториста поред обраде своје земље узорали су, иако располажу са врло малим бројем запрега 200 јутара државне земље и много допринели чишћењу земљишта од прошлогодишњих усева.

Омладина Парабуђа која као и сва наша омладина пламти жаром несебичног учешћа како у оружаној борби тако и у борби на фронту рада, обрађује у својој режији 30 јутара земљишта и тиме даје свој допринос обнови наше отаџбине.

И на другим секторима привредног живота у месту наступило је оживљавање. Прошлог месеца отпочеле су да раде, ковачка, сарачка, обућарска, столарска, механичарска и машинско-браварска радионица и млекара.

Код крава музара правилном негом и исхраном добило се за 25% више млека. Сакупљено је 60 вагона непрерађене кудеље и орезано 125 јутара винограда.

Радни полет народа кроз ударништво које резултира из радног учешћа најширих маса дао је до сада добре резултате а у будућности даће сигурно још боље.

У СУБОТИЦИ ЈЕ ОСНОВАНО УДРУЖЕЊЕ МЛИНАРА СА ЗАДАТКОМ ДА УНАПРЕЂУЈЕ И ПОДИЖЕ МЛИНАРСТВО

Суботица, 5 маја. — У Суботици је одржана оснивачка скупштина удружења млинара Суботичког округа. Иницијативу за оснивање удружења дали су Александар Штајнер и Стјепан Седлак. Скупштини су присуствовали млинари из Бачке Тополе, Сенте, Бајмока, Таванкута, Моравице, Чантавира Ивоша, Секића, Фекетића, Кањиже, Аде, Мола и Суботице. На територији Суботичког округа има 51 млин.

На скупштини је једногласно решено да се оснује удружење млинара и изабрана је управа у коју су ушли: Жарко Глоговчан, Драгутин Свобода, Паја Влашколин, Стјепан Седлак, Мате Петреканић, Геза Фирст, Стеван Михо, Душан Смиљански, Јосип Дворашко, Јован Кристофоровић, Јосип Новот, инж. Петар Вујковић, М. Буба и Винце Бин.

На скупштини су претресана сва питања млинске индустрије и стављена у задатак управи да ради на подизању и унапређењу млинарства

НЕЋЕ БИТИ НАКНАДНЕ ЗАМЕНЕ ОКУПАЦИСКИХ НОВЧАНИЦА

Пошто је рок повлачења и замене окупациских новчаница одређен Законом о курсевима за повлачење окупациских новчаница и о регулисању обавеза од 5 априла 1945 године, протекао Врховна комисија за повлачење и замену новчаница овим обавештава становништво да се накнадна замена окупациских новчаница неће вршити, па у вези с тим није потребно обраћати се њој, ни њеним органима.

Београд, 4 маја 1945 год.

Врховна комисија
за повлачење и замену новчаница

Позив на пријављивање ратне штете

На основу одлуке привредног савета Главног народно-ослободилачког одбора Војводине (ГНООВ) број 4 од 23 марта 1945, а у циљу утврђивања величине материјалне штете за време рата од 6 априла 1941 године до 1 маја 1945 године, позивају се сва приватна и јавна лица (појединци, установе, удружења, привредна предузећа, задруге, фондови, задужбине итд.) да одмах пријаве материјалну штету која је настала на непокретној и покретној имовини у току рата услед непријатељске окупације. Не треба да пријаве штету она лица која су већ учинила пријаву Комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини. Пријава се има учинити овом Одбору (зграда „Градска кућа" бр. собе 4/I до 10 маја закључно о. г.)

Као ратна штета сматра се и штета на имовини, коју је због ратних прилика начинила Југословенска војска, Народно-ослободилачка војска, Партизански одреди Југославије, Југословенска армија, као и савезничка војска. Под штету спада губитак живота и повреда здравља.

КОНФЕРЕНЦИЈА У САН ФРАНЦИСКУ

Њујорк Хералд Трибјун коментарише став СССР-а на конференцији у Сан Франциску

Њујорк, 5 маја. — „Њујорк Хералд Трибјун" доноси чланак свога сарадника Липмана који каже да делатност Молотова у главном комитету и његови говори на конференцији, састанку новинара и пленарној седници конференције, доказују о озбиљним циљевима Совјетског Савеза и потврђују мишљење да конференција задире у виталне интересе СССР-а.

Ограђујући се да не познаје детаље Молотовљевог предлога у погледу претседништва конференције. Липман пише да је према извештајима Молотов предложио систем узастопних претседавања који се практикује у врховном президијуму совјета СССР-а, у место уобичајеног система, по коме конференцији претседава шеф делегације земље где се иста одржава. Овај предлог указује на велико искуство Молотова у радовима конференције, о његовом тачном схватању улоге претседника. Овај предлог који није никако инспирисан личном несимпатијом Стетиниуса нити националним престижом показује да је Молотов стигао у Сан Франциско да озбиљно учествује у радовима конференције. Декларација, коју је дао новинарима јасно доказује да Совјетска Унија има намеру да остане на конференцији. Молотов је оповргао претпоставке да ће конференција пропасти због пољског питања, напротив он је изразио наду да ће пољско питање бити решено према совјетском гледишту на одлуке у Јалти, а не према гледишту Америке и Вел. Британије. Јасно је да пољско питање не намеће одбијање Совјетског Савеза да се држи одлука о Јалти, оно само открива разилажења између совјетског и америчког гледишта.

Жив и истрајан интерес Молотова за конференцију — пише Липман — долази из два разлога: учвршћења гаранције против понављања немачке агресије и ометања међународне организације да створи нови санитетски кордон око Совјетске Уније. За сваку необавештену личност ова два предмета се узајамно допуњују. Да би се стало на пут немачкој агресији Уједињене нације морају осудити сваки покушај стварања организације, која би имала за задатак да врши полицијску службу против Совјетског Савеза и тражила успостављање Немачке у својству државе — тампона. Совјетска Унија то врло добро зна, пише Липман, и иза сваке совјетске политике, иза сваког неповерења Совјетског Савеза сакрива се воља за спречавање моћних кругова западне Европе који прикривено иду за тим циљем.

ПРЕТСТАВНИЦИ УКРАЈИНЕ И БЕЛЕ РУСИЈЕ СТИЋИ ЋЕ 7 МАЈА У САН ФРАНЦИСКО

Сан Франциско, 5 маја. — Један члан совјетске делегације изјавио је дописнику Рајтера да су претставници Украјине и Беле Русије напустили Кијев односно Минск 2 маја и да ће 7 маја стићи авионом у Сан Франциско. Белу Русију ће заступати министар спољних послова Беле Русије Кисељев, а министар спољних послова Украјине Мануилски биће претставник Украјине, на конференцији у Сан Франциску.

ОБРАЗОВАНЕ СУ ЧЕТИРИ КОМИСИЈЕ КОЈЕ ЋЕ ПОМАГАТИ РАД КОХФЕРЕНЦИЈЕ У САН ФРАНЦИСКУ

Сан Франциско, 5 маја. — Јуче су у Сан Франциску објављена имена претседника комисија Конференције Уједињених нација. За претседника прве комисије која ће се бавити општим питањима наименован је Анри Ролан белгијски делегат, претставник белгијске социјалистичке странке. Претоедник друге комисије која ће водити генералне послове Скупштине је генерал Сматс, претседник Јужноафричке Уније, за претседника треће комисије која стоји у вези са Одбором именован је Фригвал министар спољних послова Норвешке, а четврте комисије, министар спољних послова Венецуеле Карачиоло Торез.

Берлин у првим часовима капитулације

Берлин, 5 маја. — Дописник „Краснаја звезда" описујући своје утиске у првим часовима после капитулације берлинског гарнизона вели:

Немачка престоница стоји пред нама у часу своје пропасти. Рушевине, изгорени тенкови и осакаћени топови, трамваји изрешетани куглама, у пола разрушени ровови, мноштво шплитера, свежи гробови и лешеви немачких официра и војника, који још нису склоњени, мноштво белих застава и изгладнелог и уплашеног становништва. Град где су измишљани ђаволски планови разарања и тлачења читавога света налази се у рушевинама са истакнутом белом заставом. Места на којима је непријатељ пружио најјачи отпор су нарочито упропаштена. Ево славног пролаза Херос—Шпре. Обе обале су разорене од топова и бомби. Вијадукт у Бранауер Штрасе погођен је гранатом. Идемо једном улицом и приближујемо се каналу Ладгер. Још увек се ту налази мали помоћни мост који су саградиле наше трупе, ма да је главни мост који су Немци минирали већ оправљен. Наши тенкови налазе се с десне и леве стране. Цео трг је препун моторизованим топовима и тенковима. Пред нама се протеже Фридрих Штрасе а мало на лево позната Вилхелм Штрасе, улица у којој су све јавне зграде.

Даље се колима не може ићи, јер су улице и уличице закрчене. Настављамо наш пут пешке. Овде су се одиграле најжешће борбе. Сводови подземне железнице које пролазе испод ове улице су се сручили. Пролазници се придржавају уз куће, а доле у тунелу без крова чује се тутњава једне машине која вуче два вагона подземне железнице. Вагони често искачу из шина и пошто се намештају настављају пут. Немачки аутомобили наилазе из Лајпцигер Штрасе која сече Фридрих Штрасе. Отвара се паљба на ове аутомобиле. Три аутомобила наилазе на зид, а остали се заустављају и пружају беле заставе. Паљба престаје. Сазнаје се да је то један одред СС трупа који хоће да се преда. Војници су разоружани. Кола остају на месту, а војници полазе пешке. У Вилхелм Штрасе наши војници срећу становнике немачке престонице који излазе из подрума. Они стидљиво и покорно дижу беле заставе.

„Унтер ден Линден" је затворен за пешаке као и за кола. Прилаз осигуравају девет реди греда покривених са песком. Ми се пењемо на барикаде. Одатле видимо црвене заставе које се вију на згради совјетске и француске амбасаде. Али одмах поред њих код уметничке академије борба се још води. Славна улица нестаје у диму и прашу.

Полазимо према Тир Гартену. Читав парк је у пламену. Дрва пуцкетају у ватри Плафон дворане за конференције је срушен. Али застава победе се гордо вије над остатком куполе. Нова канцеларија Рајха, место Хитлерове резиденције у Берлину, мрачна сива зграда је такође у пламену. Гомиле књига су наслагане на прозоре. Митраљези извирују из отвора а поред њих леже мртви немачки митраљесци. Приближујемо се главном улазу. Врата су барикадирана џаковима који садрже мале црвене кутијице. У овима су крстови на ланцу од листића. Топло је у Хитлеровој канцеларији. Пламен јој се приближује. Прегрејани патос тек што се није срушио. Пошто смо обукли маске против гасова претрчавамо ходник и прилазимо прозору, топлота се осећа кроз ђонове. Не видимо ништа. Треба да изађемо кроз прозор и да се пустимо гвозденим степеницама. Један стари Немац кога смо срели на улици како седи на своме коферу води нас према министарству ваздухопловства. Герингову резиденцију чува широки зид од цигаља који је такође изрешетан метцима. Зграда је изгорела те не може да се уђе унутра. Напротив једно огромно склониште поред зграде је недирнуто. Немачки цивили који одатле излазе просе хлеб и воду. Тако изгледа Берлин у првим часовима своје пропасти. Сав је у пламену, диму и рушевинама. Десетине хиљада заробљеника у сиво зеленим униформама пролазе кроз улице. Већина од њих је већ запослена у расчишћавању улица. (ТАСС)

Пресуде народног суда у Будимпешти

Будимпешта, 5 маја. — Према писању листа „А маи нап" Народни суд у Будимпешти је осудио на смрт двојицу фашиста: Кроата Ференца и Чиквари Цежеа, који су узели учешћа у масовном покољу војника радничких батаљона. Пресуда је изречена. Народни суд у Будимпешти је осудио извесну Дели Пирошку која је потказивала мађарске антифашисте немачким војницима. Пирошка је показивала војницима СС-трупа и члановима партије стреластих крстова куће антифашиста. На тај начин је издала 19 лица, које су СС војници на мосту убили. (ТАСС)

Конгрес узајамне помоћи сељаштва у Варшави

Варшава, 5 маја. — Конгрес узајамне помоћи сељаштва, који је заседао два дана у Варшави, сакупио је хиљаду делегата 21 области.

Извештај о резултатима аграрне реформе спроведене у Варшавском округу, који је предат конгресу, говори да је за кратко време подељено уз помоћ сељака 584 поседа у површини од 98.0000 хектара. Ова земља је подељена на 41.545 сељачких породица. Котовиц, делегат конгреса који је узео учешћа у дебати, изјавио је да су, на територији Варшавског округа преко 30 разних пољопривредних предузећа већ предати Савезу узајамне помоћи сељаштва.

Сви говорници на конгресу осудили су злочиначку активност пољске реакције, подвукли јединство града са селом и потпуно поверење пољског сељаштва у привремену владу Пољске републике. Такође су живо поздравили закључење уговора између СССР и Пољске. Министар Јануз, претседник централне управе Савеза узајамне помоћи сељаштва, присуствовао је раду конгреса.

Конгрес је усвојио практичне одлуке по питањима организације. Апеловао је на сељаке Варшавског округа да обради сву земљу, да би се могло извести правилно снабдевање градова, индустриских центара и пољске армије. „Свечано изјављујемо — каже декларација — да ћемо се још тешње груписати око привремене владе, која изражава наде сељака и која нас води према великој и сретној будућности".

У својој декларацији конгрес живо поздравља закључење пољско-совјетског уговора. Упутио је поздравне телеграме Бјеруту, претседнику Пољског националног већа, министру председнику Осутки-Моравском и Маршалу Стаљину, врховном команданту Црвене армије. (ТАСС)

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ НАШЕ ЗЕМЉЕ

★ **Прослава тридесетогодишњице смрти великог македонског борца за слободу Санданског.** — Ових дана навршило се 30 година од смрти једног од највећих синова македонског народа. Македонски врховисти, агенти бугарског завојевачког национализма, убили су из заседе 22 априла 1915 године великог сина Македоније. Сандански је био у првим редовима ослободилачке борбе нашег народа; он је водио борбу у два правца: против великог угњетача македонског народа, турских султана и феудалаца и против тежњи бугарског двора и бугарских империјалистичких влада да узму у своје руке вођство о револуционарној организацији у Македонији (Танјуг)

★ **Радови на подизању Херцеговине.** — У целој се Херцеговини ради на подизању уништене индустрије и успостављању саобраћаја. Између осталог оспособљен друмски мост преко Неретве који је порушио окупатор приликом повлачења. Рудник угља у Мостару, који је остао неоштећен, повећао је свој капацитет. У споразуму са обласним НОО за Далмацију предузете су мере да се оспособи лука Плоче код Метковића преко које ће Херцеговина имати излаз на море. (Танјуг)

★ **Стање жељезаре у Варешу.** — У свом бесном дивљању окупатор је оставио рушилачке трагове и у овом индустриском предузећу. Међутим, заслугом наших храбрих бораца Немцима није успело да униште све. Ударничком раду радника има се захвалити да је већ оспособљена једна висока пећ која је започела својим радом. Исто тако је започела својим радом и леваоница. Надлежне власти као и радници улажу све снаге да предузеће чим пре оспособе за нормалан рад (Танјуг)

★ **Прва литургија у ослобођеном Травнику.** — Недавно је у Травнику поновно отворена православна црква и одржана служба божја. Цркву је посетио велики број народа а проповед је оржао верски референт једне наше јединице, Благоје Јуровић. У проповеди је истакнуто братство и јединство наших народа као једна од највећих тековина народно-ослободилачке борбе. (Танјуг)

★ **Масовни митинзи на Цресу и Лошињу.** — Народ Цреса и Лошиња већ се дуго спремао за своје ослобођење На многим местима на отоцима биле су исписане пароле, одржавани су састанци, и вршене припреме за прославу ослобођења. У последње време отоци Црес и Лошињ и Сушак дали су Југословенској армији 720 бораца међу којима је било и Италијана. Кад је Југословенска армија ослободила Црес и Лошињ и Сушак народ је био ван себе од одушевљења и среће. После 25 год ропства он је дочекао своју ослободилачку војску. Одржани су бројни митинзи на којима је народ изразио своју захвалност ослободилачкој Армији и маршалу Титу, одлучно изјављујући да га нико више неће раставити од Југословенске отаџбине. (Танјуг)

★ **Радио станица Освободилне фронте даје емисије на италијанск језику.** — Радио Освободилна фронта у Словенији почела је на дан четврте годишњице оснивања освободилне фронте са редовним емисијама на италијанском језику. (Танјуг)

Уредништво „Слободне Војводине" честита Ускрс свима читаоцима православне вероисповести

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

★ **Отварање електричне централе у Варшави.** — Први турбо-генератор варшавске електричне централе отпочео је рад у рекордном времену уз помоћ совјетских инжењера. Пуштању у рад тог генератора присуствовали су претседник Пољског националног већа Бјерут, министар претседник Осупка-Моравски, главни командант пољске армије Рола Жимерски градоначелник Варшаве Толвински и други. Претседник варшавске општине одржао је том приликом говор у коме је нагласио да је ово отварање електричне централе пример пољско-совјетске сарадње. Инжињери варшавске електричне централе Бенигер, Витвински и други говорили су о великој помоћи коју Совјетски Савез пружа демократској Пољској. Осупка Моравски подвукао је такође у свом говору пријатељску помоћ коју Совјетски Савез указује демократској Пољској. (ТАСС)

★ **Немци сахрањују своје жртве.** — Сиган Мајн, специјални дописник Рајтера при Трећој армији у Баварској, јавља да је јуче сахрањено 160 Јевреја, чији су лешеви нађени у шуми код Нојнберга, 24 километра од чехословачке границе. Јевреје су сакранили по наређењу америчких трупа немачки грађани. Жртве су стрељали Немци у повлачењу, а лешеве су пронашли Американци када су заузели град. Грађанима Нојнберга показано је зверство њихових трупа и наређено им је да направе мртвачке сандуке за жртве и да на гробљу ископају раке. Сви становници града заједно са децом преко пет година морали су да присуствују погребу, а сандуке су носили немачки грађани.

★ **Електричне централе и фабрике у северној Италији остале су неоштећене.** — Британско министарство информације јавља да је, захваљујући партизанском устанку, највећи део електричних централа и фабрика у северној Италији у којој је индустрија веома развијена, остао потпуно неоштећен.

★ **Изјава Папе поводом гласања жена.** — Приликом недавне аудиенције код Папе, Папа је изјавио докторки Римолди, претседници католичких жена Италије, да је дужност сваке жене да гласа на изборима и да ту дужност треба да изврше и све калуђерице.

★ **Остаци вишиског претставништва у Анкари.** — Бивши чиновници вишиске амбасаде у Анкари одлазе један по један за Сирију. Док нижи чиновници напуштају Анкару, високи функционери и даље воде луксузан живот у престоници Турске. Бивши интимни пријатељ фон Папена, Беркери живи у најлуксузнијем хотелу у Цариграду, а зимску сезону је провео у Бурсу.

★ **Образовано је ново поглаварство града Беча.** — Радио Москва саопштава данас да је образовано поглаварство града Беча по истом принципу као и нова аустриска влада. За градоначелника Беча постављен је генерал Теодор Кернер, који је за време прошлог рата био у аустриском генералштабу, а доцније један од оснивача и војни саветник социјалдемократске одбранбене лиге у Шуцбунду. Нацисти су га двапут хапсили. Потпретседници општине су Леополд Кунцак, вођа хришћанских социјалистичких радничких синдиката и члан владе, као и комуниста Карл Штајнхарт, који је већ 1918 године био члан бечког Већа радника и војника.

★ **У Пољској се велика маса омладине пријављује за војску.** Поводом пријављивања омладине за Пољску армију влада велико одушевљење. Људи долазе колима у провинциске градове на пријављивање окићени цвећем као да иду на неку свечаност. Пријављује се велики број оних чија годишта не потпадају под мобилизацију. На питање из каквих разлога они желе ступити у војску они кажу да желе уништити хитлеровске прве. Ђаци подофицирских школа изјавили су да желе да буду распоређени у борбене јединице.

Ударничким радом на обнови земље дочекао је народ Срема Први мај

Митровица, 5 маја. — Обрадити сваку стопу земље — то је била најважнија парола народа Срема свог пролећа. 298.525 јутара земље до данас је већ поорано и посејано, док је необрађено остало свега 148.708 јут. (без Вуковарског среза). Своја поља Срем је обрадио са 155 трактора 9.573 пари коња и 3.592 пара волова.

Сву своју необрађену земљу срезови Земун Ст. Пазова, Карловци, Ириг и Рума заветовали су се обрадити за 10 дана и то још под тим условима да ће предати 70 трактора другим срезовима (остаће им свега 5 трактора), док ће Митровачки и Илочки срез сву своју земљу обрадити за 20 радних дана под условом да приме још 35 трактора. Једини Шидски срез, услед минираног земљишта и запуштености оранице (половина Шидског среза није 3 године обрађивала своја поља ради терора окупатора), неће одговорити у потпуности сетвеном плану, иако ће примити још 20 трактора.

У пољопривредним радовима својом марљивошћу и ударничким радом истакао се Драгичевић Ђуро из Никинаца, власник свега 1 јутра земље. Овај марљиви земљорадник узео је у закуп 12 јутара земље, обрадио све и још уз то 22 јутра бесплатно другима са два мала коња. Други пољопривредник Перо Ђокић истакао се у ударничком раду. Он је са два коња узорао 40 јутара, 10 нађубрио, а више од половине посејао.

Најбоља тракторска станица јесте у Ст. Пазови. Она је оспособила 36 трактора и конструисала сејачицу која за један сат посеје 7 јутара кукуруза.

Међу ударницима трактористима долази на првом месту Славко Варлић из Руме, који је за 27 радних дана поорао 330 јутара земље трактором од 45 ХП са 3 бразде) дневно оре 12 јутара радећи од јутра до мрака), затим Србљанин Мата из Митровице, који је за 15 дана поорао 150 јутара са трактором од 20 ХП са 3 бразде, радећи 16 сати дневно. Трећи ударник-тракториста јесте Првенковић Тика из Ирига који је за 37 радних дана поорао 200 јутара трактором са две бразде. Он оре дневно 6 јутара (трактором са 2 бразде.)

И омладина је ударнички радила. Међу ударницима у пољопривредним радовима истичу се Сока Радисављевић, Бранко Стојнић, Ђука Црногорац и Бојка Вукмировић из Митровачког среза. За један сат њих четворо исеку и попале 4 јутра кукурузовине.

Милена Жмирић, омладинка из Бешке у такмичењу између Војводине и Србије постигла је до сада 102 радна дана.

Такмичило се и у осталим радовима. Тако је омладинац Ђокица Ђорђевић у фабрици „Вукојчић" у Земуну дневно уређивао по 143 кг вуне. Он је до сада дао прековремено 25 радних дана. Кагица Петаковић радница-омладинка у фабрици „Јадран" у Земуну радила је на 3 разбоја а сада ради на 4.

Омладинке Хрватице Иванка Ивановић, Ружа Малиновић, Манда Слепчевић, Верица Маковац за време офензиве пренеле су за 24 сата 38 рањеника са фронта.

У Сремским Карловцима образован је први Народни сремски суд

Сремски Карловци, 5 маја. — Данас је у Сремским Карловцима изабран први сремски народни суд за срез Сремски Карловци. За претседника суда изабран је Константиновић Никола, судија, за судије Ханг Јосип и Јовић Вукосава. Поред њих изабрано је 27 народних присудитеља.

Омладинска радна бригада „Пера Стојковић" довела је заставу од Градског НОО у Вршцу

Вршац, 5 маја. — Наше радне бригаде ударнички раде на обнови наше домовине. Нарочито радна омладина својим залагањем у раду наговештава нови и срећнији живот у новој Југославији.

И радна омладина града Вршца иде путем борбе и рада. Захваљујући несебичном раду омладине Вршца, њиве околине Вршца су оспособљене за сетву. И чувени вршачки виногради неће подбацити, јер и њих обрађују руке омладине.

Поред ових радова омладина се труди да помогне нашим заробљеницима и да им пружи све потребно када с времена на време пристижући из немачког ропства допутују у Вршац.

Да би рад био што плоднији и организованији пре неколико дана формирана је радна бригада која је добила назив „Пера Стојковић", по имену палог борца, жртве фашистичког терора. Радну бригаду „Пера Стојковић" поређану на тргу поздравило је грађанство а претседник градског НОО Мата Матејић предао јој је том приликом заставу коју је омладинцима поклонио градски НОО.

Омладина је том приликом дала реч да ће у будуће радити са још више воље и полета.

У Старопазовачком срезу има 4118 пионира

Стара Пазова, 5 маја. — Маршал Тито више пута је примио претставнике пионира. Из Москве им је донео поклоне и поздраве од московских другова. Маршал Тито рекао је пионирима да је задовољан на њиховом раду. Они својим малим снагама доприносе домовини.

У Срезу старопазовачком формиране су пионирске организације у свим местима. Редовно се сваке недеље одржавају конференције пионира на којима се између осталог читају чланци наше штампе о раду пионира, „Пионир" и омладински листови. Од пионирских секција редовно раде хор, дилетанти и фискултурна секција. У свим местима врше се припреме за пионирски дан. Поред телесних вежби пионири су научили 12 нових скечева, 30 песама, 40 рецитација и издали су већи број пионирских зидних новина.

Само у месецу априлу пионири имају 1.200 радних дана, они уређују 3 баште. Пионири су сложили 5.000 цигаља, затрпали 50 метара рова, исекли 31 корпу дрва, посекли и попалили 4 јутра кукурузовине, истоварили 100 кола кукуруза, прикупили за пострадале крајеве 88.000 куна и 4.000 динара. Прикупили су 100 кг стакла, 500 кг гвожђа, 30 кг костију, 250 кг папира, и 951 флашицу за лекове.

Пионири из Нових Карловаца у вишe махова однели су поклоне рањеним борцима у болнице.

У пионирске организације зачлањено је 4.118 пионира. Они се васпитавају да буду корисни синови нашег народа.

РЕЗУЛТАТИ ПРВОМАЈСКОГ ТАКМИЧЕЊА У СУБОТИЦИ

Радници железничке телеграфско-сигналне радионице у Суботици повећали су производњу за 50%

Суботица, 5 маја. — На првомајском такмичењу у Суботици забележени су врло добри резултати у суботичким државним надлештвима и индустрији. У железничкој телеграфско-сигналној радионици у Суботици учествовало је на овом такмичењу 22 радника који су од 10 до 28 априла дали 1582 радна сата. За то време оспособљен је један струг за рад, тестера кружна за столарницу, канцеларски блок апарат за станицу Нови Врбас, израђен, монтиран и предат саобраћају. Поправљено 9 штитних сигнала и оспособљено за саобраћај. Поправљено 50 бусола и 30 релеа, 5 телеграфских апарата од којих су 4 монтирани на столове и отпремљени. Израђено је 50 чекића, поправљено 50 зидних 43 столних и 20 ЦБ телефона. Поправљено 30 Берлинер-микрофона. Прерађена је једна телефонска ЦБ централа од 50 бројева оспособљена уграђена у станици Суботица и предата саобраћају. Израђено је 11 столова за један телеграфски апарат, поправљена су три стола за два апарата и пет столова за три телеграфска апарата. Израђен један цртаћи сто поправљено 9 ормана за часовнички склоп, израђене две тезге за рад 4 мотке за браник, једна кутија за звонце телефонске централе, један орман за централу, 7 м. дрвеног канала за жице, две кутије за разводнице жица, 30 дасака за Сименс-тастер, једна кутија за столни телефон са мењачем, 60 дашчица за бусоле, 30 за реле, 60 калема за час. склоп. и преле, 6 кутија за уметке за жигове, 4 кутије за Пендл-часовник. Једна колица за пренос тешких предмета, 27 металних жигова, 244 уметака за металне жигове, 24 челична слова, 10 челичних бројева, један државни грб од челика. Поправљене две пумпе за уље, израђена су три левка разне величине, једна тепсија, две лимене канте за боју и три кутије за прекидач. Осим горе набројаних радова особље је радило ударнички на оспособљавању телеграфско-телефонских и сигналних уређаја, на демонтирању уређаја напуштених укрснипа који су послати за Срем где је велика потреба за исте. У овом времену повећана је производња за 50%.

АФЖ У СУБОТИЦИ ДАО ЈЕ 1 МАЈА 6000 ПАКЕТА ХРАНЕ

Суботица, 5 маја. — АФЖ у Суботици предњачећи увек у раду приликом прославе Првог маја поклонио је 6.000 пакета хране.

Синдикалне организације у Суботичком округу имају преко 15.000 чланова

Суботица, 5 маја. — Синдикалне организације у Суботичком округу до сада су обухватиле 15413 радника.

Савез железничких и транспортних радника и намештеника има седам подружница са 1700 чланова. Они имају у закупу 80 јутара земље. Савез радника индустрије исхране са својих 5 подружница има 536 чланова. Текстилци имају 4 подружнице са 563 члана, и обрађују 24 јутра земље. Савез радника металне индустрије обухвата 502 члана у пет подружница и обрађује 12 јутара земље. Савез радника комуналних предузећа има 3 подружнице са 526 чланова, кожарска индустрија 210 чланова, пошта и телеграф 2 подружнице са 128 чланова. Савез банковних и осигуравајућих намештеника у две подружнице има 135 чланова, просветни радници 140 чланова, графичари 120 чланова, хемиска индустрија 126 грађевинска индустрија 170, индустрија дрва 112, берберi и фризери 105, мешовити радници и намештеници 130, и остали у 4 подружнице имају 284 члана. У Суботици има свега 5487 чланова који обрађују 116 јутара закупљене земље.

Савез пољопривредних радника у Суботици има 12 подружница са 1836 радника који су закупили 230 јутара земље и 20 јутара винограда. У Бајмоку има 4 подружнице са 390 радника. Суботички срез има 7413 чланова који обрађују 346 јутара закупљене земље и 20 јутара винограда. Струковних савеза има 22 са 56 подружнипа.

У Тополском и Сенћанском срезу има око 8000 зачлањених радника и намештеника у јединственим синдикатима.

ТИТОВА АРМИЈА ОСЛОБАЂА СВОЈУ ЗЕМЉУ ОД НЕПРИЈАТЕЉА

Јуначка десетина

Непријатељ је укопао на железничкој прузи Сухо Поље—Вировитица. Непријатељ је био надмоћан и извршио је јуриш. Чета је морала да се повуче на старе положаје. За време повлачења једна десетина, са делегатом Васићем, остала је на свом месту и штитила отступницу чети.

Верни до краја своме задатку, борци ове десетине задржали су непријатеља док се и последњи њихов друг није повукао. Борци Васићеве десетине дали су своје животе вршећи дужност. Они су доказали да легендарно јуначство и другарство старих партизана живи неуништиво и снажно у нашој војсци.

З. Л.

СВИ НА ЗАПАД!

Ослобађајући село по село, дошли смо до Подгорача. Наши тешки митраљези, који су били додељени пешадиским четама, ишли су у првој линији и обасипали жестоком ватром непријатељске бункере.

Непријатељ је открио митраљез Тодора Ранисављевића и осуо га минама из тешког бацача. Тодор није узмакао, храбрио је другове и довикнуо:

— Само дотурајте муницију, и ништа се не бојте!

Сипајући ватру на непријатељски бункер, Тодор је омогућио нашим борцима да се привуку непријатељу. Бомбаши су засули бункер бомбама и побили неколико бандита. Бункер је био у нашим рукама, а непријатељ се у нереду повлачио из села. Тодор је и даље тукао из „Максимо" по непријатељу који је бежао. За кратко време Подгорач је био у нашим рукама.

Некад је било „Све на исток", а сада гласи у нашој земљи: „Све на запад!"

Ми смело идемо напред, да што пре ослободимо и остали део наше земље испод јарма мрског окупатора и његових слугу. Сви имамо једну жељу, једну мисао:

—Напред на Загреб!

(Ратни дописник *М. Кекић*)

Две сличице

Поред наших колона, у супротном правцу, вуку се групе заробљеника. Преплашени су и унезверено посматрају наше борце.

Један висок, коштуњав старац прилази групици заробљеника и удара по леђима дреновим штапом једног риђог ћосавог швабу.

— Немој, стари! То је заробљеник — спречава га стражар.

Старац је дрхтавим гласом објашњавао стражару

— Видиш тога ђавола, два месеца седи ми у кући све ми поједе и неколико пута ме је тукао. Јуче ми уватио коње и баш овом батином тресну ме по глави и церећи се рекао ми: „Дај ке".

Из старчевих очију светлуцала страшна мржња. Дуго је гледао Фрица како одлази, бесно отпљунуо и ситним корацима вратио се до клупе пред своју кућом, стално вртећи главом.

*

Пролазимо кроз ослобођено село. Погорели зидови кућа стрче оптужујући. Људи у селу су ипак весели, груди им се надимају од среће.

Мала Боса има четири године, њени су зубићи рецкави и бели. Оца су јој убили фашисти, а мајка која је изгубила здравље у логору болесно јечи. Боса има широку хаљиницу са закрпама разних боја. Она истрчава пред колону и пискавим гласићем виче „Смрт фашизму!"

Тобџије, митраљесци и бацачи милују Босу, у пролазу, по плавим чуперцима. Шарени се прашина од њених малих стопала. Опијена слободом она цело пре подне трчка око реке борца, кити их цвећем и пуди кроф нама.

З. Л.

ПРОПАО ИМ ЈУРИШ

Положаји су одељени чистином. Лева раставља један руб шуме од другога, положај од положаја — фронт од фронта.

Непријатељ надире, гура; на сва хоће да постигне пробој и тиме продужи своје одбројене часове живота.

У свом подивљалом бесу хоће да пређе чистину да прескочи јарак, да се домогне ровова које бране наши соколови. Дошли су до јарка али даље не могу. Зид наше ватре не пушта даље. Сустају у јарку, скачу у њега а мало касније опет искачу покушавајући се вратити на полазни положај.

Јуриш им је пропао. Жељезна воља и одлучност наших јунака крши задње бјесњило подивљалих фашиста.

Зверства фашиста у Вировитици

Вировитица, 5 маја. — Последњих дана пред ослобођење Вировитице и околних села, фашисти су у свом бесу убијали, мучили, хапсили, силовали и пљачкали све до чега су дошли.

Првог дана после ослобођења пронађено је у Вировитици 40 страховито унакажених лешева људи, жена и деце. За судбину многих још се не зна. Преплашени свет у паничном бегству испред крволочних фашистичких звери тек сада се почео враћати кућама. Ова зверства починили су усташе, Черкези и Немци.

Уочи самог уласка трупа Југословенске армије, пијани Черкези упадали су у куће и преко 40 млађих жена одвели собом. Многе друге жене успеле су да скакањем кроз прозор побегну и да се тако спасу од ужаса и обешчашћења. У Љубљанској улици су фашисти силовали Кату Хорват и њену снаху Пепицу, а затим их истерали на улицу и убили мецима у потиљак. Пепица је склопљеним рукама молила џелате да јој поштеде живот, говорећи им да има двоје мале деце, али фашисти су је ипак убили. У Зрињској улици у кући Ковачевића убијене су мајка и кћи која је оставила мало дете.

Фрању Мејашића убили су усташе у његовом дворишту, а његову жену и кћер испребијали су кундацима само зато што је Фрања рекао да му се кобила ождребила и да их зато неће моћи возити приликом њиховог повлачења из Вировитице.

Једном малишану од 10 година пијани аликовци су бацили запаљени барут у лице, тако да му је лице испечено.

—Зар те не боли? питамо га.

— Проћи ће. Само кад сте ви дошли...

Једна млађа жена прича нам:

—Најсрећнији тренутак у моме животу био је када сам синоћ кроз прозор опазила првог партизана. Срце ми је заиграло од среће и радости. Истрчала сам на улицу и изљубила га као рођеног брата.

Уплашени свет прича да су Черкези, усташе и Немци упадали у куће и пљачкали све до чега су долазили.

— Пред само повлачење, прича један човек педесетих година, издато је наређење да све мушкарци од 15 до 50 година морају с њима поћи, јер ће у противном бити стрељани. Ја сам цело

За време обуке у руковању лаким бацачем.

време седео у отвореном бурету под набацаним разним стварима и добро сам прошао.

Њихова „промичба" није успела.

— Знали су да смо ваши и због тога нам против вас нису много говорили, већ су покушавали да нас плаше Бугарима и неким четницима са мртвачком главом „који све редом кољу". Немци и усташе тврдили су да су ови тобожњи Бугари и тобожњи четници у Нашицама и Слатини поклали преко 15.000 пивила. Све је то била лаж и ми смо знали да је то лаж. Али циљ те лажи био је да се народ заплаши, да напусти своје домове, па да они онда могу несметано да пљачкају по напуштеним кућама. Многи који су поверовали овим лажима вратили су се сада у своје домове које су фашисти опустошили.

Брзим напредовањем наших храбрих трупа народ овога краја спасао се од даљег дивљачког злостављања.

(Ратни дописник *Р. Маркушевић*)

Нашим заробљеним борцима фашисти су секли делове тела

По извршеном јуришу Треће и Осме бригаде на непријатеља, који се утврдио иза канала испод Петровачке шуме, наше су га јединице потиснле у шуму. По извршеном непријатељском противнападу наше су се јединице повукле на полазне положаје. У повлачењу неки наши рањени другови нису могли бити изнесени из шуме, а исто тако нешто другова је и заробљено.

Другог дана ујутру, кад је непријатељ био савладан, нашли смо на грозне призоре. Скупили смо 42 унакажена леша наших бораца. По свему се видело да они нису погинули у борби.

Три друга који су случајно остали у животу испричали су нам следеће:

— Кад су се наши повукли, фашисти су се размилили по шуми. Рањеним друговима секли су ноге, скалпирали лобању, секли руке, носеве и уши. Једну другарицу су силовали а затим заклали.

Од ове тројице другова који су остали у животу, фашисти су једноме мецима изрешетали ноге, други је рањен лежао у потоку, а трећи се направио да је мртав. Фашисти су овом трећем ишчупали два златна зуба, а он ни једни трзајем или јауком није одавао знаке живота.

У овом злочину узели су учешћа пред Немаца, усташе и по злу познати нашем народу Черкези.

Стигла је пошта

Наши тенкисти играју с народом Тигово коло. Још час, два, и онда: покрет! Покрет на запад, да се уништи крвави непријатељ.

Отворена је изложба фотографија из отаџбинског рата СССР

Јуче у четири сата по подне отворена је изложба фотографија које приказују немачка пустошења у Совјетском Савезу и херојску одбрану његових народа. Изложбу је отворио кратким говором у име Друштва за културну сарадњу Војводине са СССР др. Радушко Илијић, адвокат.

Изложба је укусно и прегледно уређена, а отворена је сваког дана од 9 до 19 часова. Улазна цена је 1 динар.

Отварање музеја у Петровграду

У понедељак 7 о. м., у 11 часова пре подне, отвориће се малом свечаношћу Музеј у Петровграду. У њему има неколико одељења: сликарство, археологија, библиотека.

Галерија слика садржи неколико стотина слика, међу којима има и одличних. Ту су, пре свега, слике наших уметника XIX века: С. Алексића, Н. Радонића, Даниела и др. Потом су ту платна којима је тешко утврдити радове холандске школе XVII и XVIII века. Има ту и таквих слика, којих се — по речима њихова реноватора, сликара Васе Поморишца — не би постидео ни Лувр. Он ће, без сумње, привући интерес љубитеља уметности у Банату и у целој Војводини. Поред галерије слика, смештене у више светлих просторија, налази се и археолошко одељење, с исконинама из римског доба; то су остаци збирке из петровградског градског музеја.

Библиотека засада још неће бити предата јавности јер је још у сређивању. У њој се налазе књиге покупљене из напуштених и фашистичких кућа, библиотека и књижара. Она броји преко двеста хиљада књига.

Организацију Музеја води друг Милош Кекез. По његовој иницијативи почеле су се скупљати књиге; он сам је обишао цео Банат и с напуштених фашистичких имања (у Ечки, Српској Црњи и др.) допремио слике и друге предмете уметничке и културне вредности.

Отварањем музеја у Петровграду (а ускоро ће се отворити музеј у Сомбору и др.) остварује се замисао Главног народно-ослободилачког одбора Војводине да се сачувају од пропасти културна и уметничка добра Војводине и да се она ставе у службу народу.

Умро је Лаза Поповић-Соко

Телеграм из Београда данас, уочи Ускрса и Ђурђевдана, јавља да је у Београду умро др. Лаза Поповић, професор Универзитета. Са њим силази у гроб ваљан културни радник, један од стубова оне наше генерације која ће скоро да пуни седамдесету годину живота.

Рођен у Карловцима, од оца који је био професор гимназије, а сам ученик исте гимназије, Лаза Поповић је већ као гимназиста припадао социјалистичкој групи ученика која је имала живе везе са групом Јована Скерлића у Београду. По свршетку гимназије, учио је медицину у Бечу и оданде, а не из Прага, донео је у Карловце соколску мисао, и створио прву соколску организацију код Срба. До године 1914 радио је он скоро искључиво на соколству, због чега је за време првог Светског рата био затваран и прогоњен. После тог рата нашао се Лаза Поповић у друштву Ивана Мештровића и Милана Ћурчина, те је неко време живо сарађивао на Новој Европи. А кад се разишао с овим друговима, више се одао својој струци, рентгенологији, коју је предавао на Загребачком свеучилишту. Поред тога организовао је своје ученике у радне чете које су радиле на ширењу хигијенских знања и установа у народу. Посред овог рада пензионисан је и именован за сенатора, ради чега се преселио у Београд. И овде је почео најкориснији посао око заштите народног здравља, али је у томе спречен овим ратом. Из Београда је у Карловцима организовао друштво бивших ученика карловачке гимназије, које је исто тако укинуо овај рат.

Увек добар и пожртвован друг и пријатељ, Лаза Поповић је издашно помагао своје другове који су били тањег стања и теже подносили тешкоће националне и социјалне борбе. Зато, он у њиховој успомени живи као племенит саборац и најбољи друг. Колико лане, он је друговима јављао да ће сматрати као увреду, ако се у невољи не обрате на њега. А та особина Лазе Поповића је изванредно драгоцена; због ње, смемо да рекнемо, да је с Лазом Поповићем умро не само користан социјалан радник, него и редак племенит човек.

Васа СТАЈИЋ

Помоћ рањеницима и сиромашним породицама у Срезу старопазовачком

Стара Пазова, 5 маја. — Један од најважнијих задатака који је био постављен пред наше антифашистичке организације у срезу био је снабдевање наших рањеника, постељним стварима и другим потребама. Уз свесрдну сарадњу народа успешно је задатак извршен, између осталог дато је: кошуља 250 ком., гаћа 150 ком., чарапа 250 пари, новог одела 5 пари, јастука 1600 ком., покривача 500 ком., чаршава 435 ком., и велики број животних намирница.

Све напуштене куће насељене су породицама које је бес мрског фашизма оставио без крова над главом. Од ослобођења до данас на територији нашег среза насељено је 1082 породица са 6068 чланова. Од тога је 800 породица избеглица који су живели у Србији. Те су породице настањене у Новој Пазови и Инђији.

Такође су додељиване ствари погорелцима, опљачканим и сиромашним породицама и то: текстила 2341 мет., гаћа и дуксера 122 ком., чарапа 180 пари, марама 38 ком., џемпера 124 ком., капа 656 ком., шалова 86 ком., ципела 3435 пари, 40 вагона брашна, 280 кг масти, 90 кг соли, 100 кг меса и тако даље.

Основане су задружне кухиње, припремљени дечији домови и у свим местима основани одбори Црвеног крста.

1 МАЈА РАДНИЦИ ИНЂИЈЕ ПОСЕТИЛИ СУ И ДАРИВАЛИ РАЊЕНЕ БОРЦЕ

Инђија, 5 маја. — Приликом прославе Првог маја железничари нису само учествовали на манифестацијама и митингу већ су се тога дана сетили и наших рањених бораца. Они су сами донели поклоне борцима, разговарали са рањеницима интересујући се за њихово здравље и зажелили им да што пре оздраве. Железничари су том приликом донели рањеницима 2 печене свиње од 70 кг., једно јагње, 200 кг. хлеба, 1500 слатких и сланих кифлица и 40 кг. разних колача. Као и железничари тако исто су и све остале подружнице синдиката поклониле рањеницима 9 печених јагњади. Подружница пекара радила је на спремању поклона и печењу и у томе су се нарочито истакли Мика Вујанић и Рогостовац Милан.

Рањени борци видећи љубав радника према њима веома су се обрадовали и срдачно захваљивали.

Суботица добија Средњу техничку школу

Суботица, 5 маја. — Одлуком ГНООВ-а у Новом Саду испуњена је једна од старих потреба Суботице оснивањем Средње техничке школе.

Средња техничка школа отвориће се 1 октобра о. г. Да би се за пријем у ову школу оспособила и она лица која немају потребну школску спрему (4 разр. средње школе) отвара се у Суботици 14 маја припремни течај који ће трајати до краја септембра. Свршени слушаоци овог припремног течаја стећи ће право на даље школовање у Средњој техничкој школи. Настава на течају је потпуно бесплатна и свакодневна, а у случају потребе образоваће се и вечерњи курсеви за оне који немају могућности да течај похађају дању.

Течај организује Грађевно технички отсек Окружног НОО у Суботици.

ОТВАРАЊЕ ЧИТАОНИЦЕ ЈНОФ-а У ВРШЦУ

Вршац, 5 маја. — У Вршцу је на свечан начин извршено отварање читаонице градског одбора ЈНОФ-а. Отварању су присуствовали представници свих антифашистичких организација. Том приликом говорили су другови Богдан Стојаковић, председник градског одбора ЈНОФ-а, а у име АФЖ-а Јованка Ђуричић и у име УСАОВ-а другарица Дивна Ахбуљ. (Танјуг)

У Суботици је до сада скупљено за пострадале крајеве 40 вагона хране и 10 милиона динара

Суботица, 5 маја. — У Суботици је још у јануару покренута акција за прикупљање намирница и новца за помоћ нашем народу у пострадалим крајевима. Ову акцију је спровео ЈНОФ и до сада је сакупљено преко 40 вагона хране и 10,000.000 динара. Готовина је ових дана предата Главном одбору за помагање пострадалих крајева у Новом Саду.

У СРЕМСКИМ КАРЛОВЦИМА РАДНИЦИ И НАМЕШТЕНИЦИ ОСНОВАЛИ СУ НАБАВЉАЧКО-ПОТРОШАЧКУ ЗАДРУГУ

Сремски Карловци 5 маја. — Радници и намештеници одржали су ових дана скупштину на којој је решено да се оснује набављачко потрошачка задруга и изабран је управни и надзорни одбор.

Скупштину је отворио у име акционог одбора Фрања Фрлан истакавши потребу оснивања набављачко потрошачке задруге с обзиром на несавесне покушаје шпекуланата који подижу цене.

Никола Асанов

С оне стране границе

Гордејев је желео да своме начелнику што пре донесе одговор од суседа. — Осим тога, било је ту још нешто што је он тако хитао у штаб. Те ноћи Гордејев је хтео да уђе у немачки град, да уђе с батаљоном којим је командовао пре него што је прешао на рад у штаб. Свеједно како, било као обичан борац, с пушком у руци, главио да буде у првим редовима. У џепу његове блузе били су сложени документи о саслушањима совјетских људи ослобођених ропства, папири који су му палили срце.

Недавно, начелник политодела фронта, чувши његово презиме, запитао га је одакле је родом. Гордејев му рече да се родио у Великој Луци. Начелник је прелистао папире који су лежали пред њим и даде му један лист.

— Знате ли ви ове људе?

Гордејев је прочитао имена брата и жене. Једва је разумео текст, безброј пута прочитао просте речи страшне исповести које је записао његов бивши сусед железничар Семјон Охлопков, ослобођен од немачке беде:

„Знам, осим овога још за судбину Ивана Гордејева и његове сестрике Ане Петровне Гордејеве. Они су предати Немцу Бекеру у Ајдкунен и тамо су остали на раду у његовој кројачкој радионици. Последњи пут сам их видео пре свога бекства, 20 октобра. Ана Петровна била је болесна, а Иван се бојао да је остави. Власник ју је казнио што је изгорела нови костим. Претукли су је корбачем и ноћу је покушала да се обеси. Скинули су је са ужета и тако је претукли да је у последње време једва била жива, и као да је пореметила умом".

Три године Гордејев ништа није знао ни о жени ни о брату кога је оставио као шеснаестогодишњег младића. И ево, сада, с оне стране света, из ђавољег уточишта, дошла је страшна вест.

Једно је сада желео Гордејев. Да уђе у Ајдкунден, да потражи кројачку радионицу Бекер у улици Вајт, да нађе газду те радње кад му већ није суђено да нађе живу жену и брата.

У четири сата ујутро стигао је Гордејев у штаб. По веселој напетости коју је осетио чим је ушао у камени свод с разбијеним кровом где је био смештен штаб, официр је разумео да посао одлично иде. Овде је још јасније чуо гром бога рата. Кад би се прозори демаскирали, видели би се крвени крајеви артилеријског положаја. Генерал је стајао поред стола телефоном и слушао извештаје одељења спремних за напад. По свему се видело да је посао артилерије завршен и да ће ускоро ступити у дејство бајонети и пушке.

Све говорећи у телефон, генерал је насмејаним очима погледао официре:

— Тако, тако... јави „Сирени" да не закасни... Да.. Да... „Дон" А кроз неко време ја ћу доћи до вас. То је све.

Погледао је папире које је донео Гордејев и поново погледао официра:

— Ви сте здрави Гордејев? А што вам је лице тако невесело? Данас је на нашој улици празник, а ви тако сетни. Пазите, немојте да нам отерате срећу.

— Друже генерале, дозволите ми да се вратим у батаљон... тихо је рекао Гордејев.

— А кога ћу послати за везу, ако ви одеде у батаљон?

Гордијев је ћутећи извукао папире који су му цело време притискивали груди и давили дисање.

— Шта је то? питао је генерал, пруживши руку.

— Жена и брат, ... с муком је одговорио Гордијев.

У соби се све утишало, чак и телефон. Само је ађутантово неро тихо шкрипало по папиру, стало, и он погледа Гордејева.

Генерал се исправио, окренуо се према прозору иза кога се и даље настављао тежак, громовит рад артилерије. Задржавши дах, Гордејев је чекао. Изненада, генерал се окренуо према њему и положио своје уморне, тешке руке на његова рамена. Гордејев је за тренутак видео како је тај човек уморан од бесаних ноћи, од тешког ратног посла. Но лице генерала било је сигурно и тврдо, и Гордејев је осетио како му од стиска тих руку постаје лакше.

— Ја ћу вас отпустити, Гордејев, — рекао је генерал. Но, немојте да поступате рано, памтите да у Немачкој има још много градова које треба проћи и да нас још много људи чека. И многи треба још да се освете за све оно што су претрпели наши блиски били нам они рођаци или не...

— Да друже генерале, глухо је одговорио Гордејев.

— Напишите наредбу — рекао је генерал, обраћајући се ађутанту. —Нека иде у Верховчеву дивизију. Тамо ће се наћи посао за њега. Нека му дају батаљон Северова, он је данас рањен...

У пет часова ујутро Гордејев је стигао до распореда батаљона. Бомбе тешке артилерије прелетале су изнад његове главе и распрскавале се на немачким утврђењима сасвим близу. Немци су водили контра батеријску пуцњаву, а затим су почели одједном туђи пропланак. Тежак талас ваздуха савијао је људе, ураган је просто беснео по земљи. Гордејев је сишао у бункер који је био покривен брвнима.

Њему се учини као да се после дугог отсуства вратио кући. Бункер је личио на све остале у каквима је боравио пре одласка у штаб. Чак и начелник штаба, који је пред њим отворио карту, невероватно га је потсетио на пређашњег начелника. Гордејев се удубио у изучавање карте, с времена на време распитујући за детаље. Уосталом познавао је он овај крај. Знао је он како су га дуго и упорно утврђивали Немци, и како је скупо стајало извијање бункера. Сада су тамо радиле бомбе и мине, разбијајући бункере и ровове. Гордејев је измерио растојање до немачких ровова које није било веће од две стотине метара.

— Како ограде од жица?

— Сада тамо раде пионири. Режу. Ваде мине. Немци туку претпростор веома неуредно и досад има мало рањених.

Гордејев је изашао из блиндажа. Сагнувши се ниско ка земљи, он је обила-

Прилози за војску и рањенике

Евген Жупко из Куцуре поклонио је месном Друштву црвеног крста 100 метарских центи жита, које је већим делом намењено пострадалим крајевима и мањим месној сиротињи.

За рањенике приложили су: Милорад Јовановић 150 пари дрвених ђонова, 500 цигарета и у готову 22.280 ДФЈ; Стојан Игњатовић из Белог Манастира 150.000 пенга; Петар Димитријевић, бербер, Нови Сад, 30.000 дин.; Борислав Пашћан из Новог Сада, 20.000 динара; Сава и Анка Вујић са сином Дејаном место венца на гроб своме сину и брату погинулом борцу XII војвођанске бригаде Александру Вујићу, студенту фармације, 20.000 динара; Задругари и радници I војвођанске произвођачке задруге кола и аутокаросерија, као своју једнодневну зараду 15.360 динара; Јосип Немет 100 пенга; Ранка Љубомира Апића 10.000 динара; Никола Војтов 10.000 динара; Јован Наранчић, 10.000 динара; Вуја Поповић, месар, 5070 динара; Борислав Пашћан 4000 динара; Коста Живојновић 20.000 динара; Јоца Пачић Мали 100 пенга; Дамјан Попов 10.500 динара; Ђорђе Могин 2600 динара; Прва војвођанска произвођачка задруга кола и аутокаросерија 15.200 динара; Чика Стева звани „Сиротињски отац" 250 ДФЈ; Глигорије Хорватовић 310 ДФЈ; Милорад Проданов из Новог Сада 3 прасета, 5 патака и 35 пенги; Паја Косановић посластичар, Нови Сад, десет великих торти, а приликом првомајске прославе 600 колача.

Стеван и Јосип Кардош из Новог Сада, кутију завоја; АФЖ Старог Футога прикупио је у сабирној акцији за оне, који се враћају из ропства 60 кг меса и сухе месната робе; Милорад Проданов из Новог Сада, који је запослен код војних коначара, поклонио је двема девојчицама без родитеља две хаљинице.

Верујемо да ће овим лепим примерима несебичности и дарежљивости и други следовати.

ОДЛАЖЕ СЕ НАПЛАТА ЗАКУПНИНЕ ЗА СТАНОВЕ И ЛОКАЛЕ

У току је доношење нове Уредбе о регулисању закупнине и отказу станова и пословних просторија. До објављивања ове Уредбе неће се вршити наплата закупнине за станове и пословне просторије, пошто ће новом Уредбом бити предвиђене нове закупне цене.

(Из Мин. социјалне политике ДФЈ)

Одлука Министарства трговине о откупу вуне

Министарство трговине и снабдевања донело је следећу одлуку о откупу вуне:

Чл. 1. — Под вуном у смислу ове одлуке подразумева се вуна од оваца или јагањаца била она стрижена или табачка.

Чл. 2. — Стрижење оваца или јагањаца може се вршити само у времену од 1 априла до 30 јуна сваке године. Стрижење изван овог рока забрањено је, а ако из било којих разлога стрижење треба извршити пре или после тога рока, потребна је нарочита дозвола Окружних народних одбора на захтев среских или општинских народних одбора.

Чл. 3. — Од стрижења имају се предати овлашћеним откупљивачима следеће количине вуна:

сопственици до 5 грла нису дужни предати вуну,

сопственици од 5 грла надаље дужни су предати сву вуну — а најмање просечно 1.250 кг (један килограм 250 грама) од оваца расе пигаја и најмање просечно 800 грама од оваца осталих раса, остављајући за сваког члана породице по два руна на главу.

Испоручена вуна мора бити без брабоњака, увојака са ногу и не сме бити на вештачки начин отежана или запрљана.

Чл. 4. — Надзор над правилном испоруком вуне вршиће срески, општински и сеоски народни одбори и то на основу познатог броја оваца на њиховим подручјима, а на основу упутства која ће у ту сврху добити од савезног министарства трговине и снабдевања преко земаљских министарстава трговине и снабдевања.

Месни народни одбори дужни су да преко среских народних одбора поднесу најближем органу државног предузећа за промет кожом и текстилом списак сопственика оваца са тачно означеним бројем грла.

Сопственици оваца дужни су да у року од месец дана после извршене стриже, а најкасније до 15 јула предаду вуну органима државног предузећа за промет кожом и текстилом или опуномоћеницима овога предузећа.

Чл. 5. — Фабрика коже и радионице које се баве прерадом коже од ситне стоке, пријавиће најкасније до 5 сваког месеца расположиве количине вуне Државном предузећу за промет кожом и текстилом, односно личина прерађене коже по броју комада и тежини.

Чл. 6. — Сва упутства око организације, сакупљања, откупа, превоза и плаћања свих врста вуне даваће државно предузеће за промет кожом и текстилом које је једино овлашћено за откуп вуне.

Чл. 7. — Државно предузеће за промет кожом и текстилом откупљиваће вуну по ценама које одобри Привредни савет на предлог Министра трговине и снабдевања ДФЈ.

Уредно предузета вуна биће одмах исплаћена.

Чл. 8. — Срески народни одбори спровешће одмах по објави ове одлуке пломбирање гребена у свима влачарама за чешљање вуне на њиховим подручјима. Влачаре ће моћи почети са радом тек по одобрењу које ће срески народни одбори издати по упутству савезних министарстава трговине и снабдевања преко Земаљског министарства трговине и снабдевања.

Влачаре не смеју прерађивати табачку вуну.

Чл. 9. — Ко поступи противно одредбама ове одлуке казниће се сходно прописима закона о сузбијању недопуштене шпекулације и привредне саботаже.

Ова одлука не важи за реоне нарочито пострадале за време народно ослободилачког рата. Овлашћује се Савезно министарство трговине и снабдевања, да на основу предлога Земаљских министарстава трговине и снабдевања одреди реоне који ће бити ослобођени од предаје вуне.

Чл. 10. — Ова одлука ступа на снагу даном обнародовања у „Службеном листу" Демократске федеративне Југославије.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ВОЈВОДИНЕ

Првог маја изишао је први број Службеног листа Војводине, као службени орган Главног народно-ослободилачког одбора Војводине.

Почевши од првог маја, лист ће излазити редовно два пута месечно и доносиће најважније одлуке наших народних власти, тако да ће у првом реду послужити народно-ослободилачким одборима као руководни ланац, а упутиће и сваког нашег човека у живот и рад наше народне власти.

Службени лист Војводине разликоваће се од ранијих листова ове врсте тиме што неће доносити само суве параграфе, које широки слојеви народа нису разумевали или су их осећали уперени против себе, него ће бити одраз стремљења наших народних власти на пољу организације и планског рада, дакле одраз нашег заједничког живота.

Из материјала који је објављен у првом броју Службеног листа Војводине могу се видети досадашња организација и план, тежње и искуства. Ту нису унесене све досадашње предузете мере наших народних власти, него само оне које имају трајну важност. Осим тога, ту нису унесене важне одлуке и искуства нижих народних власти него само Главног народно-ослободилачког одбора.

Потребно је да све наше народне власти своје важније начелне и руководне одлуке достављају Службеном листу, а исто тако и привредне установе треба да настоје да се њихов рад у акције преко њега обелодане.

Саопштење свима синдикалним организацијама

Секретаријат Главног одбора Јединствених синдиката обавештен је да се поједине синдикалне организације у спровођењу „Уредбе о регулисању надница и плата радника и намештеника у државно-привредним и приватним предузећима, установама и организацијама не придржавају исте уредбе.

Поједине подружничке управе, као и неки радници сматрају да наше синдикалне организације треба да врше разврставање у платне разреде, без сагласности са управом предузећа односно послодавца.

Код извесних радника и намештеника запажа се тенденција, за увршћавање у платни разред и категорију која не одговара њиховом звању, а ни њиховим квалификацијама.

Код многих радника па и појединих подружничких управа, постоји тенденција за добивање максималних плата за све запослено особље што је неправилно. Плате треба да се крећу у границама минимума и максимума према способности, стручности, одговорности и тежини рада.

Секретаријат скреће пажњу свима синдикалним организацијама и радничким повереницима обавезно и тачно спровођење поменуте уредбе. Нарочито се подвлачи да синдикалне организације морају водити рачуна о појединим члановима поменуте уредбе, који се односе на споразумно решавање по појединим питањима између послодаваца и послопримаца и у духу уредбе треба да поступају. Подружничке управе обавезно морају добро проучити поменуту уредбе, и не дозволити никакво изигравање истих, а радницима и намештеницима објаснити њихова неоснована тражења. — Секретаријат Главног одбора

вио везе од чете до чете. По рововима већ се прочуло да је дошао нови командир батаљона, и свима је било драго што им је лично дошао пред сам напад. И ма да је Гордејеву било тешко на души, он је нашао праве речи које се говоре људима спремним за подвиг. Он се шалио, поздрављао и запамтио како су га испраћали борци, како су напето чекали његов сигнал.

Чујете ли другови, како трешти Немачка? — рекао је Гордејев, осмехнувши се.

Војници се насмејаше слушајући грмљавину с предњег краја.

Изненада се ракете подигоше у небо, завијајући се у висини. Гордејев се диже, топли талас експлозије удари му у лице. У том истом тренутку експлозија се пренела даље. Гордејев се исправи целим телом и усликну:

— Напред.

Једним скоком искочио је из рова. Он се није окретао, али је знао да је цео батаљон, чета за четом, јурнуо на непријатеља. Тако исто као и овде, на свој дужини фронта подигоше се у тај трен хиљаде војника и официра. То је на немачку земљу дошла одмазда, ближио се обрачун.

Гордејев је притиснуо неког Немца на земљу. Затим се окренуо и видео свога заменика.

— У чему је ствар? — срдито је упитао.

— Генерал је телефонирао и рекао да вас не пуштам куд не треба.

Гордејев није одговорио, исправио се и потрчао напред. Његов батаљон се нашао пред другом утврђеном линијом. Ошамућени од првог удара, Немци су се сада прибрали, скупили се и друге редове, тукли из минобацача а напред се јасно видео град, немачки град. Гордејев види војника треће чете и упита:

— Где је командир?

— Убијен...

— Заменик?

— Рањен...

— А шта, ти ћеш ту лежати? Узимај команду над четом. Напред!

— Да, друже мајоре!

Гордејев виде како је војник, исправивши се целим телом, узвикнуо:

— Чета, слушај моју команду! Трчећим кораком у немачки град. Напред.

По путевима разрованим од мина јурнуше тенкови и топови. Пешадија је трчала иза њих. Гордејев је видео како се његови људи, и не сагибајуће се, журе за њим, и како непријатељска утврђења једно за другим замиру. Но јасније од свега видео је он прве куће предграђа, њихове оштре готске кровове покривене црвеним црепићем. Уска, слична болничким, окна у ватри. Град се налазио пред њим. Он се журио да се што пре нађе у њему, као да га баш тамо чека срећан осећај задовољене освете.

Гордејев никоме није говорио о својим осећајима, али борци као да су неким непојмљивим путем дознали за његову несрећу, брижно су га чували, журили се за њим пуцајући по прозорима кућа из којих су још увек тукли немачки митраљези. Водник који је преузео чету, изненада је одгурнуо Гордејев, и мајор зачу како поред њега прође низ метака. И у тај исти трен, из прозора из кога је пуцао митраљез, полетеше бомбе. На раскршћу улице, Гордејев прочита Вајдштрасе.

Град је био празан. Немци, подивљали од ужаса, бежали су из његових развалина. Нигде становништва. Заменик Гордејева поново га је потражио и викнуо:

Друже мајоре, генерал ме је молио да вам саопштим да вам даје пола сата да расмотрите варош. Ја идем у батаљон... Ево вам десет људи... митраљезаца.

Још издалека видео је Гордејев фирму Бекер. Она је висила накриво, изрешетана мецима. Први спрат, где је вероватно био стан Бекера, био је од силне пуцњаве пробијен — ту су седели Немци. На прагу отворених врата гостинске собе лежао је дебео човек у цивилном оделу, разбијене главе. У његовим рукама остао је официрски пиштољ. Гордејев је прекорачио праг и преко отворене радионице јурнуо у подрум.

На лутки је висио официрски мундир спреман за пробу. Митраљесци, лупајући гвозденим потпетицама, устрчаше се на други спрат. Потмули зов допро је до Гордејева:

— Овамо, друже мајоре! Овамо!

Гордејев појури по унутрашњим степеницама на врх.

Прозори су били забарикадирани разбијеним намештајем. Лешеви немачких војника лежали су у најневероватнијим позама. Гордејев се зауставио на вратима и једним погледом прочитао оно што се овде догодило.

...Израњављена Ана лежала је поред дебелог официра који је ничице пао. Глава Немца била је разбијена ударцем пегле. То оружје лежало је под Аником руком баш као да је још једном хтела да се довуче до њега. Брат је био убијен, вероватно баш у моменту како је ушао у собу. У његовим рукама остао је дуги нож каквим се реже хлеб. Војник који се бацио у сусрет Ивану пао је с пререзаним грлом. Његова крв залила је огромни ћилим који је био простр по соби. Још три Немца лежала су поред прозора а други поред огромног бифеа и поред зидова.

Павши на колена, Гордејев је брисао крв са Аниног лица и слушао да ли је жива!

Дрхтавим рукама Гордејев је стављао облоге на осакаћену женину ногу.

Наједном је Ана отворила очи, и видевши Гордејева није се зачудила као да је све три године чекала тај тренутак и знала да ће доћи. Мрштећи се од бола, положила је своје танке мршаве руке на мужевљева рамена и тихо рекла:

— А Бекер?

А Гордејев разумевши да је само у томе њена утеха одговорио је:

— Убијен...

— Он је био начелник самоодбране. Приморао нас је да радимо на утврђивању... Ево нашег дела... — погледом је показала зидове испрскане крвљу.

— Како сам ја чекала... Како сам чекала тебе...

Водник је донео носила. Гордејев је подигао Ану и положио је на платно. Два митраљесца понела су тело Гордејевог брата. Тако су они ишли по граду као почасна пратња. У граду је завладала тишина. Издеране завесе лелујале су се по развањеним прозорима. Битка се пренела даље, у дубину Немачке.

Поклон Црвеног крста рањеницима о Првом мају

Покрајински одбор Друштва Црвеног крста за Војводину упутио је свима својим окружним и среским одборима позив да за Први мај појачају акцију прикупљања коју и иначе врше. О великом празнику рада и борбе хтело је Друштво Црвеног крста да дарује борце за слободу који леже по нашим болницама више и обилније. Осим упутства својим организацијама, Друштво је позвало и приватна лица из Новог Сада да се одазову поклонима.

Ова акција за првомајско даривање рањеника имала је лепог успеха.

Покрајински одбор Друштва у Новом Саду располаже подацима о резултату Новосадског округа. Организације са њене територије одазвале су се овако:

Црвени крст из **Свилојева** дао је 10 кг дувана; **Руменка** — 1500 ком. јаја, 1 сандук колача, 18 кг сира, 1 врећу брашна, 67½ кг сувог меса, 10 ком. живине, 1 сандук масти и 1 канту млека; **Бегеч** — 900 ком. јаја, 20 кг овчјег сира, 4 кг теста за супу, 1 јагње, итд. **Горњи Ковиљ** — 70 пакета са намирницама; **Темерин** — 350 кг сланине, 130 кг сувог меса, 630 кг пасуља, 200 кг лука, 8 кг дувана, 60 кг брашна, 80 кг мака, 50 кг зелени за супу, 35 л. ракије, 30 кутија шибица, 21 пар чарапа, 12 ком. свитера, 4000 ком. јаја, 8 пари рукавица и скоро 10.000 дин у готовом; из **Новог Сада** одазвале су се фирме — парфимерија „Соа" 70 пакета сапуна, 120 ком. сапуна за бријање, 44 ком. пасте за зубе, 24 ком. четкица за зубе, 40 ком. огледала; парфимерија „Зора" 120 ком. сапуна за умивање, 120 ком. сапуна за бријање, 120 ком. „Нивеа" крема, 60 ком. пасте за зубе; Риста Трагаиић 15 кг бонбона и ½ кг дувана; Руфче Миладиновић 20 тепсија бурека; Станоје Алексић 5 кг бонбона; Лазић и Балаж пакет ситне робе и Велимир Цветковић 1 корпу ситног печива.

Поред забележеног, многи Новосађани доносили су пакете са колачима, вином, дуваном и другим.

Све примљене ствари Црвени крст је поделио Обласном дечјем дому болницама 1, 3 и 4 и бугарској болници. Сваки рањеник добио је по један пакет колача и по један са ситним потребама. У овом другом пакету се обавезно налазила оловка, нотес, марамица, огледало и сапун.

Рањеници су били врло задовољни и лепо су се захвалили дародавцима, који су осим оних из Новог Сада, све своје поклоне донели сами колима

ОБАВЕШТЕЊЕ

аграрним интересентима и добровољцима, Нови Сад

На општи захтев, извршен је поновни премер аграрног земљишта — парцела — у Шварцовом Закупу, Касапској Ади, Риту, Јосимовом Воку, Доњој и Горњој Шуми, Мртваљошу и Миланкову у новосадском хатару и у Врбовцу у каћком хатару.

Позивају се заинтересирани аграрни интересенти и добровољци из Новог Сада и Каћа да границе измерених парцела обележе трајним и видним белегама и да плате мерничке трошкове. Мернички трошкови плаћају се код Шилић Мирка. Нови Сад, Темеринска улица бр. 142.

ПОВЛАСТИЦЕ НА СКЕЛИ НОВИ САД—ПЕТРОВАРАДИН

Агенција речне пловидбе, Нови Сад обавештава заинтересовани путујући свет да је Министарство саобраћаја донело решење о повластицама на скели Нови Сад—Петроварадин и то:

1. За ђаке, који редовно похађају школу,
2. За јавне службенике ради доласка на службу,
3. За грађане, чланове Н.О.Ф., који обрађују додељену им земљу и
4. За двовласнике који обрађују своју земљу.

Побројане повластице признаваће се само уз потребне потврде издате од стране М. Н. О. О. места становања.

За ближа обавештења обратити се Агенцији речне пловидбе, Нови Сад, Душанвски кеј бр. 13.

Научна истраживања Микробиолошког и епидемиолошког института у Свердловску

Прошло је двадесет година од оснивања Микробиолошког и епидемиолошког института у Свердловску, који је обављао врло интересантан и користан рад за време рата. Иститут је био основан 1920 године у облику малог лабораторијума. У току од неколико година он се претворио у велику институцију за научна истраживања, чији су резултати одиграли важну улогу у борби против епидемија. Сарадници овог института решили су за време рата многобројне важне проблеме. Такс, на пример, на северу Урала откривена је врло ретка болест — туларемија. Утврђено је да се та болест највише појављује међу ловцима водених пацова. Сарадници института који су проучавали ову болест, доказали су да су ловци оболели од туларемије сакупљајући кожу водених пацова. Институт је пронашао методу за очување од те болести. Ова метода се сада успешно примењује.

Научници института вршили су занимљива истраживања на подручју тако-зване „грознице са Малте". Досада се сматрало да се ова грозница појављује само у топлим крајевима. Међутим, случајеви „грознице са Малте", појавили су се и на Уралу. Др. Несторовов, један од сарадника Института, пронашао је врло ефикасан начин лечења и борбе против ове болести.

Институт је производио за време рата хиљаде литара разних вакцина, серума, бактериофага, против епидемија и за лечење рана. Свакога дана стотине сандука са препаратима Института лиферује се на фронт. (ТАСС)

★ **Француски комунисти су против помиловања маршала Петена.** Жорж Коњо у листу „Иманите" тражи да се несме у случају маршала Петена извршити помиловање. Он у свом чланку даље каже да се организација отпора мора још јаче повезати да онемогући сентименталности и попуштања у суђењима француским издајицама.

МАЛИ ОГЛАСИ

Интендантура Војвођанске Дивизије Корпуса Народне Одбране Југославије продаваће дана 10 маја 1945 год. путем јавне лицитације **ШТАЛСКО ЂУБРЕ**, најбољем понудиоцу уз готов новац. Позивају се сви који желе да ђубре купе, да се горе наведеног дана јаве у 8 сати ујутро у Темеринској ул. бр. 5 „Код седам звезда", где ће се лицитација обавити. 1861

ИЗГУБЉЕНА бела коза у ул. Емила Чакре 2 (Телеп). Молим налазача да је врати уз награду 1689

КУПУЈЕМ радио апарат у исправном стању 3+1. Београдска 11, Сабљар Ђорђе. 1687

ПРОДАЈЕМ пијачарску тезгу са цирадом и сандуком 3½—4 м. Београдска 11. Сабљар Ђорђе. 1688

ОГЛАС

Продаје се један парни котао „Николсон" од 8 НР, самоходан, прерађен на зупчаник, у добром стању. Цена повољна. Обратити се на Данила Радивојпа. Иђош, Сев. Банат.

Тражи се ОБАДОВИЋ ЂОРЂЕ на принудном раду у Шопрону, наводно сада се налази ослобођен у некој Руској болници болестан. Јавити: Обадовићу Милану, ГНООВ, Банска палата приземно. 1684

Предузеће Браћа Крамер тражи **ДВА МЛАЂА КОВАЧА** за сталан рад. 1682

РАЧУНСКИ ЧИНОВНИК у пензији. Србин са знањем више језика, тражи одговарајуће приватно намештење. Понуде молим послати на администрацију Слободна Војводина под „Веран". 1681

СЛУЖБЕНИК САМАЦ тражи стан код мање породице. Упитати код Саве Дотлића, Темеринска 33. 1680

Тражим ДВЕ ФОТОГРАФКИЊЕ, које знају ретуш и копирање. Јавити се фото Рекорд, Петроварадин. 1679

ПРОДАЈЕ СЕ ТРГОВИНА мешовите робе са инвентаром и робом. Упитати: М. Бошковића 6, у радњи. 1667

ТРАЖИМ БЕДИНЕРКУ за одмах. Упитати: Пашићева 8/I. 1666

КРЕЧ — ЦЕМЕНТ на мало и велико продаје фирма Стеван КРАЈАЧЕВИЋ, Нови Сад, Николајевска улица 2 (Милетићева и Николајевска ул. ћошак) 1828

ТРАЖИМ честиту жену или девојку за сав кућни посао и кување. Илије Огњановића 31. II. лево. 1855

ПОМЕН

Своме милом и никад непрежаљеном јединцу сину

ДОБРИВОЈУ РАТКОВИМ,

трг. пом.

из Чуруга, који је погинуо као борац на положају код Батине 14 новембра 1944 год. у 18 години живота, даваћу полугодишњи помен 14 маја 1945 год. на ружичало у православној Чурушкој цркви, у 8 сати.

Уједно ће се одржати парастос и моме добром супругу

СТЕВИ РАТКОВИМ

који је као жртва окупатора, приликом крваве рације 1942 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ: **мати и супруга и остала родбина**

Изгубљено и оглашено неважећим

Тасић Ђенко, пекар, Сомбор, пазарна књижица.

Јелена Глазер, Јелина 12, 2 карте за хлеб.

Вагац Фрања и Илонка, Железничка 94. пријавница.

Етелка Валкаи, Јана Копитара 15, пријавница, крштеница.

Ваштаг Марија и Ури Аранка, Рудничка 11, пријавница.

Шимон Маргита Цара Николаја 1, пријавница.

Шимон Ева, Ритерова Башта 5, пријавница.

Секе Јосиф, Топлице Милана 7, решење стана бр. 777 од 8 III 1945.

Купусаревић Розалија, Лазе Лазаревића 21, пријавница.

Божин Жарко, Лукијана Мушицког 41, пријавница.

Бару Јулијана, Гроздова 13, пријавница.

Марија Веселовска, Св. Јована трг 1, легитимација од бицикла бр. 656.

Удова Коларски Розалија, Лептирова 36, пријавница.

Фехер Јелена Живорада, Петровића 6, лична карта.

Гавран Андрија, Алекса Шантића 96, пазарна књижица бр. 29.626.

Фејеш Ружа, Слана Бара 33, пропусница.

Марија Тот, Петкова 79, пријавница.

Бошко Поповић, Бановић Страхиње 15, пријавница.

Антонија Митровић, Илија Митровић, Мира Митровић, Београдска 37, пријавнице.

Могер Ева, Сомбор, лична карта издата од града Сомбора бр. 2563.

Удова Јанковић Вера, Александра Гавриловића 30, пријавница, реверс од синдиката, 1 карта за хлеб на име Ваштаг Розалија.

Рогер Анау, Владике Платона 3/II-6, књижица Потрошачке задруге бр. 507.

Херди Гизела рођ. Крчмар, Херди Стеван, Суботичка 8, пријавница и реверс од синдиката.

ПРВА ЈУГОСЛОВЕНСКА КЕМИЧНА ФАБРИКА Д. Д. У НОВОМ САДУ

позива своје деоничаре на

РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ,

која ће се одржати у смислу друштвених правила на дан 12 маја 1945 г. у 11 часова пре подне у друштвеним просторијама са овим редом:

1. Избор перовође збора и два оверача записника.
2. Читање извештаја Управног и Надзорног одбора.
3. Поднашање биланса за пословање од 1 јануара 1944 до 31 децембра 1944 године, подела чистог добитка и доношење решења у погледу разрешнице Управном и Надзорном одбору.
4. Избор чланова Управног и Надзорног одбора у смислу друштвених правила.
5. Евентуални предлози.

Прва југословенска кем. фабрика д. д., Нови Сад

КРОЗ НОВИ САД

Нови Сад, 6 маја 1945.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ:

(15) „Најезда", драма од Л. Леонова

(20) „Мати", драма од Карела Чапека.

НАРОДНИ ДОМ (17) Приредба речне флотиле са игранком.

Нови Сад, 7 маја 1945.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ:

(15) „Кир Јања", комедија од Стерије.

(20) „Народни посланик", комедија од Бранислава Нушића.

Нови Сад, 8 маја 1945.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ: „Кир Јања" (војничка).

АПОЛО: „Конвој", енглески филм

ОДЕОН: „Победа у пустињи", енгл. филм.

ПАЛАС: „Књегиња Тараканова", франц. историјски филм.

Претставе почињу у 14, 16 и 18, а војничка у 20 часова. У уторак у Паласу нема војничка претстава.

НАРОДНИ ДОМ (изложбена сала, I спрат)

Изложба фотографија из отаџбинског рата Совјетског Савеза.

РАДИО СТУДИО емисије (у 7, 12 17 и 19) Вести из Москве повремено.

Дежурне апотеке РАЛЕТИЋ, Краља Петра II ул. и **МАШИЋ**, Темеринска улица. — Радно време у апотекама од 7—12 и од 15.30—18.30 а у дежурним трајно.

СТАНИЦА ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ редовно ради од 8 до 16 часова. Моле се даваоци да се јављају пре подне и да тога дана не доручкују масну храну и не пију алкохолна пића.

КОНФЕРЕНЦИЈА ПО ПИТАЊУ ЂАЧКЕ САМОПОМОЋИ

У среду, 9 маја 1945 г. у 6.30 часова увече одржаће се у великој сали Народног дома конференција по питању ђачке самопомоћи. На конференцију се позивају сви професори средњих школа и сви одбори УСАОВ-а по средњим школама. — Месни одбор УСАОВ-а. Нови Сад.

РЕПЕРТОАР НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

9 маја — среда: Најезда (ђачка у 17 часова).

10 маја — четвртак: Народни посланик (у 19.30 часова).

11 маја — петак: Мати (у 20 часова

12 маја — субота: Народни посланик (у 19.30 часова).

13 маја — недеља: Народни посланик (у 15 часова); Најезда (у 19.30 часова)

СПОРТСКЕ ВЕСТИ

УСКРШЊИ СПОРТСКИ ПРОГРАМ У НОВОМ САДУ

На први дан Ускрса на игралишту „Карађорђе" одиграће се фудбалска утакмица између следећих тимова: У 15 часова: **УСАОВ—Раднички батаљон**, у 17 часова **„Раднички" С. К.—репрезентација Прве војвођанске бригаде.**

На други дан Ускрса на истом игралишту у 15 часова играће **побеђени тимови** а у 17 часова **победнички тимови**, који су играли првог дана.

За време паузе одржаће се лакоатлетска такмичења.

Сав приход са ових утакмица намењен је нашим рањеницима. Улазнице су добровољни прилог.

Позив

НА ОСНИВАЧКУ СКУПШТИНУ

Купопродајне задруге трг. омладине

Дана 10 маја 1945 у 6 ч. по подне иницијативни одбор трг. омл. сазива главну оснивачку скупштину која ће се одржати у дому трг. омл. I спрат те позива све трговачке помоћнике и заинтересоване трговце, да изволе присуствовати овој оснивачкој скупштини која ће се одржати са следећим дневним редом:

ДНЕВНИ РЕД:

1) Поздравни говор и значај задругарства;
2) Читање правила;
3) Евентуалије;
4) Бирање кандидационог одбора
5) Бирање управе и надзорног одбора.

Идући број „Слободне Војводине" изићи ће у среду, 9 маја.

„Слободна Војводина" излази сваког дана осим среде — Уредништво и администрација Нови Сад, Футошка улица број 50 — Телеф. Уредништва 28-24